

POLONUS

**Pismo Związku Polaków w Rumunii
Revista Uniunii Polonezilor din România**

1 (210) 2014

Ajun Polonez la Suceava

Au trecut acei ani de tristă amintire, când tradițiile și obiceiurile cu caracter religios din timpul Crăciunului se desfășurau doar în familie. Astăzi putem să ne întâlnim într-un cerc mai larg, să ne bucurăm de sărbătoarea Nașterii Domnului.

Polska Wigilia w Suczawie

Minęły już smutne czasy, kiedy to zwyczaję bożonarodzeniowe o charakterze religijnym można było kultywować jedynie w rodzinie. Dziś możemy spotykać się w szerszym gronie, aby wspólnie cieszyć się z Narodzenia Pańskiego.

Zwyczaj gromadzenia się i dzielenia opłatek jest doskonałą okazją do spotkań z rodziną, bliskimi i przyjaciółmi. Suczawscy Polacy spotkali się 20 grudnia w restauracji „Gloria”, a gospodarzami byli członkowie Stowarzyszenia Polaków w Suczawie. Zaproszenie przyjęli także przedstawiciele władz miejskich i wojewódzkich, księży z całego dziekanatu bukowińskiego, nasi przyjaciele i sympatycy.

Spotkanie rozpoczęła Stanisława Jakimowska

Obiceiul reunirii în jurul mesei de Ajun și al împărțirii cu „oplatek” (pâinea albă) prilejuiește întâlnirea cu rudele, cu cei apropiați, cu prietenii.

Polonezii din Suceava s-au întâlnit în ziua de 20 decembrie la restaurantul „Gloria”, gazde fiind membrii Asociației Polonezilor. Au răspuns invitației noastre autoritățile județene și locale, preoții decanatului de Bucovina, prietenii și simpatizanții noștri.

Întâlnirea a fost deschisă de Stanisława Iachimovschi, președinta Asociației Polonezilor din Suceava, care a urat bun venit celor prezenți, mulțumind, în final, președintelui Uniunii Polonezilor din România Ghervazen Longher pentru

– prezes Stowarzyszenia Polaków w Suczawie, witając wszystkich i dziękując za wsparcie w organizacji

FOTO: L. Pauliuc

sprijinul acordat în organizarea acestei întâlniri. Acesta în cuvântul său a mulțumit autorităților care au răspuns invitației noastre și a subliniat că întâlnirea de Ajun specific poloneză este o dovadă a continuității tradițiilor aduse de înaintașii noștri cu aproape 200 de ani în urmă.

Apoi au luat cuvântul: Florin Sinescu – prefectul jud. Suceava, Cătălin Ioan Nechifor – președintele Consiliului Județean Suceava, Vasile Ilie – consilier local – delegat din partea primăriei municipiului Suceava. Toți au evidențiat locul important pe care îl ocupă minoritatea polonă în peisajul Bucovinei multietnice, multiculturale și multiconfesionale. De asemenea, au subliniat buna colaborare cu conducerea Uniunii Polonezilor din România și conducerile asociațiilor din județ.

Momentul central a fost cel religios, moment în care pr. Iosif Păuleț – paroh de Suceava și decan de Bucovina a rostit împreună cu preoții și toți cei prezenți rugăciunea Tatăl nostru, aceeași rugăciune a fost rostită și în ucraineană de cei doi preoți greco-catolici. A urmat sfințirea „oplatek”- ului cu care ne-am împărțit în semn de fraternitate făcându-ne reciproc urări de sănătate, bucurie, împliniri.

FOTO: T. Munteanu

spotkania prezesowi Związku Polaków w Rumunii Gerwazemu Longherowi, który z kolei przywitał przybyłych przedstawicielei władz samorządowych oraz podkreślił, że to polskie spotkanie wigilijne jest dowodem na wciąż żywe tradycje przejęte od

FOTO: T. Munteanu

przybyłych tu ponad 200 lat temu naszych przodków. Głos zabrali także: wojewoda Florin Sinescu, Cătălin Ioan Nechifor – przewodniczący Rady Wojewódzkiej Suczawa oraz radny miejski Vasile Ilie – przybyły w imieniu burmistrza Suczawy. Wszyscy podkreślali ważne miejsce, jakie zajmuje polska mniejszość w życiu wielonarodowej, wielokulturowej i wielowyznaniowej Bukowiny. Mówili także o dobrej współpracy z władzami Związku Polaków w Rumunii i lokalnych Stowarzyszeń.

Centralnym momentem spotkania była modlitwa „Ojcze nasz”, którą odmówił ks. Iosif Păuleț – proboszcz z Suczawy i dziekan Bukowiny wraz z księżmi i wszystkimi obecnymi, a po ukraińsku odmówili ją

La masă s-au servit mâncăruri tradiționale de post: grâu (kutia), borș de sfeclă roșie cu urechiușe, supă de mazăre, pește, clătite cu varză și ciuperci, bob, compot de prune.

Membrii Asociației din Suceava s-au mobilizat și au prezentat un buchet de colinde poloneze acompaniați de către Bronislav Babiș elev în clasa a X-a la Liceul de Artă „Ciprian Porumbescu” din Suceava, la noua orgă achiziționată de curând.

Și deoarece Crăciunul este sărbătoarea bucuriei, la întâlnirea de Ajun a domnit bucuria că putem fi împreună în acest moment important din timpul anului.

Stanislava Iachimovschi

księża gekokatolicy. Nastąpiło poświęcenie opłatków, którymi podzieliliśmy się na znak barterstwa, życząc sobie nawzajem zdrowia, radości, pomyślności.

Na stole znalazły się tradycyjne postne potrawy: kutia, barszcz czerwony z uszkami, zupa grochowa, kroiety z kapustą i grzybami, bób, kompot z suszu.

Członkowie Stowarzyszenia Polaków w Suczawie zaprezentowali wiązanek polskich kolęd, przy akompaniamencie Bronislava Babișa – ucznia X klasy Liceum Artystycznego im. Cipriana Porumbescu w Suczawie – na nowo zakupionych organach.

Ponieważ Boże Narodzenie to święto radości, podczas naszego spotkania królowała radość bycia razem w tym jednym z najważniejszych momentów w roku.

Thum. E. Wieruszewska-Calistru

Orszak Trzech Króli już po raz szósty przeszedł ulicami Warszawy

Radosne święto chrześcijan

Orszak wyruszył z Placu Zamkowego spod Kolumny Zygmunta 6 stycznia o godzinie 12.00. Weześniej odbyła się wspólna modlitwa na Anioł Pański. Przewodniczył jej metropolita warszawski, kardynał Kazimierz Nycz. W ramach współpracy z organizatorami projektu „Karpaty Łączą” do Warszawy przybyli karpaccy bacowie, prowadząc stado owiec.

Motto scenariusza tej edycji Orszaku Trzech Króli to słowa: Wiele dróg prowadzi do Boga: Dobro, Prawda i Piękno. Hasło jest inspirowane jednym z kazań bożonarodzeniowych Papieża Jana Pawła II.

Cortegiul Celor Trei Crai a trecut, pentru a șasea oară, pe străzile Varșoviei

Sărbătoarea bucuriei creștinilor

Cortegiul a pornit din Piața Palatului de la Columna lui Zygmunt în ziua de 6 ianuarie, la ora 12.00. În prealabil, a avut loc rugăciunea comună „Îngerul Domnului”. Ea a fost condusă de mitropolitul Varșoviei, cardinalul Kazimierz Nycz. În cadrul colaborării cu organizatorii proiectului „Carpații Unesc” au venit la Varșovia bacii din Carpați cu o turmă de oi.

Motoul scenariului acestei ediții a Cortegiului Celor trei Crai a fost: Multe drumuri duc la Dumnezeu: Binele, Adevărul și Frumosul. Această deviză este inspirată de una din predicile de Crăciun ale Papei Ioan

W Warszawie w tym barwnym pochodzie wzięło udział około 50 tys. osób.

Uroczystości towarzyszyła zbiórka pieniędzy na stypendia dla uzdolnionej, ubogiej młodzieży, przeprowadzona przez wolontariuszy z Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”.

Orszak zorganizowany został przez Fundację Orszak Trzech Króli. Odbył się on pod patronatem metropolity warszawskiego kard. Kazimierza Nycza i prezydent Warszawy Hanny Gronkiewicz-Waltz.

Orszaki z okazji święta Trzech Króli odbyły się również w innych miastach w całej Polsce. Dopisała wspaniała pogoda – najlepsza w dotychczasowej historii warszawskiego Orszaku. Uczestnikom rozdano około 500 tys. koron i śpiewników oraz milion naklejek z logo Orszaku – Trzema Mędrcami ze Wschodu.

Tekst i zdjęcia: Grażyna Myślińska

Paul al II-lea. În Varșovia, la acest cortegiu colorat au participat aprox. 50 de mii de persoane.

Festivitatea a fost însoțită de colecta de bani pentru bursele alocate tinerilor talentați, săraci realizată de voluntarii de la Fundația „Opera Noului Mileniu”.

Cortegiul a fost organizat de Fundația Celor Trei Crai. El s-a desfășurat sub patronajul mitropolitului Varșoviei card. Kazimierz Nycz și al președintei Varșoviei Hanna Gronkiewicz-Waltz.

Cortegii cu prilejul sărbătorii Celor Trei Crai au avut loc și în alte orașe din întreaga Polonie. Vremea a fost nemaipomenită, cea mai bună din istoria de până acum

a Cortegiului varșovian. Participanților li s-au împărțit

aprox. 500 de mii de coroane și cărți de cântece precum și un milion de abțibilduri cu logo-ul Cortegiului – Cu Cei Trei Magi de la Răsărit.

Trad. St. Iachimovschi

„Zaświeciła jasna gwiazda nad Betlejem” –

o IX Bukowińskim Kolędowaniu w Nowogrodzie Bobrzańskim

Już po raz dziewiąty Górale bukowińscy spotkali się na Bukowińskim Kolędowaniu, tym razem gościnnym gospodarzem był zespół „Serce Bukowiny” z Nowogrodu Bobrzańskiego, średniowiecznego grodu polskiego leżącego nad Bobrem. Zainicjowane przed laty przez Mirosława Delosta, historyka z Żagania, Bukowińskie Kolędowanie na stałe wpisało się w kalendarz imprez „naszych ludzi” z Bukowiny. Jest

„S-a aprins steaua luminoasă deasupra Bethleemului” –

despre cea de a IX-a ediție a Colindatului Bucovinean în Nowogród Bobrzański

Pentru a noua oară Muntenii bucovineni s-au întâlnit la Colindatul Bucovinean, de data aceasta gazdă ospitalieră a fost ansamblul „Serce Bukowiny” din Nowogród Bobrzański, așezare medievală poloneză situată pe râul Bóbr. Inițiat de mai mulți ani de către Mirosław Delost, istoric din Żagań, Colindatul Bucovinean s-a înscris definitiv în calendarul manifestărilor „oamenilor noștri” din Bucovina. Este

to znakomita okazja nie tylko do kolędowania, ale także spotkania swoich znajomych, czasem dalszych krewnych czy dawnych sąsiadów lub ich potomków. Wszyscy cieszą się, że są wśród swoich. Kolędowanie nie jest związane z żadnym konkursem i nagrodami, jak festiwale, nie ma więc żadnej rywalizacji, a największą nagrodą jest to, że zespół mógł śpiewać i spotkać się z innymi zespołami i cieszyć się, że ludzi dumnych z tego, że są Bukowińczykami jest w Polsce coraz więcej.

Tegorocznemu spotkaniu towarzyszyła wspaniała pogoda, zupełnie wiosenna, sprzyjająca kierowcom, którzy przyjeżdżali z daleka. W tym roku do Nowogrodu dojechało 13 zespołów Bukowińczyków. Niektóre miały blisko – jak „Dawidenka” z Koźlic, która po raz pierwszy uczestniczyła w Bukowińskim Kolędowaniu, „Jodelki” z Żagania, „Rosa” z Drągowiny, „Stanowianie” ze Stanowa, „Watra” z Brzeźnicy, „Źródélko” i „Wichowianki” z Wichowa. Pozostałe zespoły miały do pokonania dalszą drogę, niekiedy ponad 100 kilometrów, przyjechały z województwa dolnośląskiego: „Dunawiec” ze Zbylutowa, „Echo Bukowiny” z Lubania, „Podgrodzianki” z Raciborowic Górnych, „Pojana” z Piławy Dolnej, „Strzegomianki” i „Tajdany” ze Strzegomian.

Tradycyjnie już wszyscy zgromadzili się najpierw na modlitwie w kościele pw. Świętego Bartłomieja w Nowogrodzie Bobrzańskim. Rozpoczęto różaniec za zmarłych Bukowińczyków,

o excelentą okazję nie tylko do kolindat, ci i de întâlnire a cunoștințelor, uneori a unor rude îndepărtate sau a unor vechi vecini și a urmașilor lor. Toți se bucură că sunt printre ai lor. Colindatul nu este legat cu niciun concurs și premii ca festivalurile, deci nu există niciun fel de întrecere, iar cel mai mare premiu este că ansamblul a putut să cânte și să se întâlnească cu alte ansambluri și să se bucure că în Polonia sunt din ce în ce mai mulți oameni mândri că sunt bucovineni.

Întâlnirea de anul acesta a fost însoțită de o vreme superbă, de primăvară, favorabilă șoferilor care au venit de departe. În acest an, au venit la Nowogród 13 ansambluri ale bucovinenilor. Unele au venit de aproape – ca „Dawidenka” din Koźlice care a participat pentru prima oară la Colindatul Bucovinean, „Jodelki” din Żagań, „Rosa” din Drągowina, „Stanowianie” din Stanów, „Watra” din Brzeźnica, „Źródélko” și „Wi-

szczególnie za ks. Michała Zielonkę, który po długich cierpieniach odszedł do Pana 13 października 2013 r. Później wszyscy uczestniczyli we Mszy Świętej koncelebrowanej przez trzech duszpasterzy związanych z Bukowiną: ks. Jerzego Najdka, ks. Marka Chocieja CM i ks. Alfonsa Zielonkę. Ksiądz Najdek w homilii odwoływał się do słów słyszanych na Bukowinie: „My są jedno”. Zachęcał, aby przez kultywowanie tradycji, spotkania, a szczególnie koledowanie, być dla siebie jak w wielkiej rodzinie. Imponująco wyglądała procesja z darami, w której każdy zespół składał swój dar: chleby, wino, kwiaty.

Po eucharystii wszyscy udali się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji na poczęstunek, tradycyjnie przygotowany przez uczniów klasy gastronomicznej w Iłowej. Wszyscy zostali ugoszczeni po królewsku (moim zdaniem najsmaczniejsze były gołąbki). Po posiłku uczestnicy i goście przenieśli się do sali widowiskowej, gdzie bez trudu zmieściło się prawie 300 osób na widowni (nie licząc występującego zespołu na scenie). Po przywitaniu przez organizatorów i symbolicznym podzieleniu się opłatkiem z przedstawicielami wszystkich zespołów miejscowe „Serce Bukowiny” zaczęło pieśń „Buki moje buki už mi nie szumicie...”. Oni byli gospodarzami, nadawali rytm spotkaniu, stali się prawdziwym sercem dla wszystkich zespołów zgromadzonych w Nowogrodzie.

Później występowały kolejne zespoły, prezentując po dwa utwory – zazwyczaj pastorałki. Z rozrzewnieniem można było posłuchać długich, znanych z dzieciństwa pastorałek o tym jak to: „Północ już była...”, „Gore gwiazda Jezusowi”, „Stała się nam dziś nowina” czy „W tej koledzie, kto tam będzie, każdy się ucieszy...”. Radością napelnia fakt, że w zespołach pojawiają się młodzi, ładnie śpiewają, grają, cieszą się ze spotkań nie tylko wirtualnych, ale tych realnych też. Widać, że pokochali tradycje przodków, którzy „w paczkach” chodzili od chałupy do chałupy

chowianki” din Wichów. Celelalte ansambluri au avut de străbătut un drum mai lung, uneori de peste 100 km., ele au venit din voievodatul Dolny Śląsk (Silezia de Jos): „Dunawiec” din Zbylutów, „Echo Bukowiny” din Lubań, „Podgrodzianki” din Raciborowice Górne, „Pojana” din Piława Dolna, „Strzegomianki” și „Tajdany” din Strzegomiany.

În mod tradițional, toți s-au adunat mai întâi pentru rugăciune în biserică cu hramul Sf. Bartolomeu din Nowogród Bobrzański. S-a început cu rozariul pentru bucovinenii decedați, în mod deosebit pentru pr. Michał Zielonka care, după o îndelungată suferință, a plecat la Domnul, în ziua de 13 octombrie 2013. Apoi toți au participat la Sf. Liturghie concelebrată de trei preoți legați de Bucovina: pr. Jerzy Najdek, pr. Maciej Chocieja și pr. Alfons Zielonka. Preotul Najdek, în omilie, s-a referit la cuvintele auzite în Bucovina: „Noi suntem una”. A îndemnat ca prin cultivarea tradițiilor, mai ales prin colindat, să alcătuiască o mare familie. Procesiunea cu daruri a fost impunătoare, fiecare ansamblu a depus darul său: pâine, vin, flori.

După euharistie, toți s-au îndreptat către Centrul Culturii, Sportului și Recreației pentru masa pregătită tradițional de elevii clasei de gastronomie din Iłowa. Toți au fost ospătați regește (după părerea mea cele mai gustoase au fost sarmalele). După masă, participanții și oaspeții s-au mutat în sala de spectacole, unde au început ușor aproape 300 de persoane (fără a socoti ansamblul ce evolua pe scenă). După ce organizatorii au urat bun venit oaspeților și după simbolică împărțire cu opłatek cu reprezentanții tuturor ansamblurilor, ansamblul „Serce Bukowiny” din localitate a început cântecul „Buki, moje buki, už mi nie szumicie...”. Ei au fost gazde, au dat ritm întâlnirii, au devenit o autentică inimă pentru toate ansamblurile reunite la Nowogród.

Apoi au evoluat alte ansambluri, prezentând câte două piese – de obicei pastorałe. Cu emoție am putut asculta lungi pastorałe cunoscute din copilărie ca: „Północ już była...”, „Gore gwiazda Jezusowi”, „Stała się nam dziś nowina” sau „W tej koledzie, kto nam będzie, każdy się ucieszy...”. Ne umple de bucurie faptul că în ansambluri apar tineri, cântă frumos, se bucură de întâlnirile nu doar virtuale, ci și de cele reale.

i kolędowali, nie żalując gardła, niekiedy przez cały dzień i noc.

Wspólne kolędowanie zakończyło się uroczystymi podziękowaniami skierowanymi do organizatorów, sponsorów oraz gości, a także mieszkańców Nowogrodu, którzy przyszedli poznać z bliska bukowińskie śpiewanie. Wszyscy zostali zaproszeni na przyszłoroczne, już jubileuszowe, X Bukowińskie Kolędowanie.

*Joanna Gorzelana – Zielona Góra
Zdjęcia nadesłane przez autorkę*

Se vede că au îndrăgit tradițiile înaintașilor care umblau „în cete” de la o casă la alta și colindau, fără să își cruțe gâtul, uneori o zi întreagă și noaptea.

Colindatul împreună s-a încheiat cu mulțumirile adresate organizatorilor, sponsorilor și oaspeților, dar și locuitorilor din Nowogród care au venit să cunoască îndeaproape cântul bucovinean. Toți au fost invitați la cea de a X-a ediție jubiliară de anul viitor a Colindatului Bucovinean.

Trad. St. Iachimovschi

Crăciunul – prilej de bucurie

Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” din Poiana Micului și Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sf. Andrei” din Gura Humorului au încheiat un parteneriat educațional intercultural denumit „Europa prin ochi de copil”, parteneriat avizat de inspectorul pentru

minorității d-na Cristina Albu. Parteneri în cadrul acestui proiect sunt Uniunea Polonezilor din România, Muzeul Obiceiurilor Populare din Bucovina și Acțiunea Catholică a parohiei „Preasfânta Treime” din Gura Humorului, cărora le mulțumim pentru fructuoasa colaborare.

În data de 12 decembrie 2013 a avut loc activitatea intitulată „Crăciunul – prilej de bucurie”, în cadrul căreia elevii școlilor din proiect au prezentat obiceiuri și tradiții din Europa. Programul a cuprins colinde, urături și scenete închinat sârbătorii Nașterii Domnului, care au fost interpretate în mai multe limbi: română, polonă, maghiară, engleză și germană, în una

Boże Narodzenie – okazja do radości

Szkola Gimnazjalna im. „Krystyny Bochenek” z Pojany Mikuli i Ośrodek Szkolny Nauczania Integracyjnego im. św. Andrzeja z Gura Humorului zawarły porozumienie o realizacji edukacyjnego projektu interdulturalnego pod nazwą „Europa oczami dziecka”, przy wsparciu Cristiny Albu – kuratora do spraw mniejszości narodowych. Partnerami w projekcie są Związek Polaków w Rumunii, Muzeum Bukowińskich Obyczajów Ludowych i Akcja Katolicka przy parafii pw. Świętej Trójcy w Gura Humorului, którym niniejszym dziękujemy za owocną współpracę.

12 grudnia 2013 r. w ramach porozumienia odbyło się przedsięwzięcie pod nazwą „Boże Narodzenie – okazja do radości”, podczas którego uczniowie szkół partnerskich zaprezentowali zwyczaje i tradycje z całej Europy. Na program złożyły się kolędy, zwyczaje kolędnicze, przedstawienia bożonarodzeniowe, prezentowane w kilku językach: rumuńskim, polskim, węgierskim, angielskim i niemieckim, w jednej z sal

din sălile Muzeului Obiceiurilor Populare din Bucovina, unde împreună cu elevii am organizat o expoziție de lucrări plastice cu tematica specifică Crăciunului.

Muzeum Bukowińskich Obyczajów Ludowych, gdzie powstała także stworzona wraz z uczniami wystawa prac plastycznych o tematyce bożonarodzeniowej.

Cu ocazia acestor activități interculturale, sperăm ca elevii noștri să înțeleagă că respectul pentru varietatea culturilor și dreptul lor nestânjenit la afirmare, expresie și promovare este una din marile achiziții ale secolului nostru și o prețioasă moștenire pentru viitor.

Petronela Otilia Moroșan

Zdjęcia: KL

Dzięki tego rodzaju przedsięwzięciom, mamy nadzieję, nasi uczniowie nauczą się, że szacunek dla różnorodności kulturowej i prawo do swobodnego jej manifestowania, wyrażania i promowania jest jedną z wielkich zdobyczy naszych czasów i cennym dziedzictwem na przyszłość.

Tłum. E. Wieruszewska-Calistru

Proiectul „Să învățăm de la bătrânii noștri – solidaritate între generații” un succes bine meritat

Zasłużony sukces projektu „Uczmy się od starszych – solidarność między pokoleniami”

Având în vedere faptul că proiectul inițiat de Uniunea Polonezilor din România intitulat „Să învățăm de la bătrânii noștri – solidaritate între generații” s-a încheiat cu rezultate foarte bune, am fost invitați la București să îl prezentăm cu ocazia Zilei Minorităților Naționale.

Amintim că este vorba despre proiectul realizat în zilele de 12-15 septembrie 2013, la inițiativa Uniunii Polonezilor din România în colaborare cu comunitățile din Bucovina, respectiv comunitatea ucraineană, a rusilor lipoveni și comunitatea germană. Scopul proiectului a fost acela de a sensibiliza publicul în ceea ce privește contribuția persoanelor în vârstă la dezvoltarea comunității noastre și a diferitelor metode de favorizare a acestei contribuții. Inițiativa căută să încurajeze părțile implicate și să mobilizeze, să ia măsuri pentru favorizarea îmbătrânirii active și întărirea solidarității între generații. Foarte importantă în cadrul proiectului a fost identificarea meșteșugurilor

Ze względu na to, że projekt zapoczątkowany przez Związek Polaków w Rumunii pod nazwą „Uczmy się od starszych – solidarność między pokoleniami” zakończył się z bardzo dobrymi rezultatami, zaproszono nas do zaprezentowania go w Bukareszcie z okazji Dnia Mniejszości Narodowych.

Przypomnijmy, że chodzi o projekt realizowany w dniach 12-15 września 2013 r. z inicjatywy Związku Polaków w Rumunii i we współpracy z mniejszościami narodowymi z Bukowiny: ukraińską, Rosjan Starowierców i niemiecką, którego celem było zwrócenie uwagi na wkład osób starszych w zachowanie tożsamości mniejszości narodowych i popularyzacja tego faktu. Inicjatywa miała uaktywnić uczestniczące w projekcie strony i zmobilizować je do podjęcia działań popularyzujących ideę aktywnego starzenia się oraz na rzecz wzmocnienia więzi między pokoleniami. Ważnym zadaniem w ramach projektu było wyszukanie i poznanie tradycyjnych rzemiosł i osób

și a batrânilor care confecționează diferite obiecte hand made pe cale de dipariție datorită lipsei de interes a tinerilor de a se implica mai mult și a pune în valoare patrimoniul cultural al unei etnii. Proiectul a fost elaborat și coordonat de Alina Spaine.

Departamentul pentru Relații Interetnice a selectat un număr de programe interetnice pe care le-a cofinanțat în anul 2013 din fonduri nerambursabile și a dorit să le promoveze în cadrul activităților dedicate Zilei Minorităților Naționale.

Acțiunea care a deschis seria manifestărilor din acest an a fost masa rotundă cu tema „Bune practici desprinse din proiectele interetnice ale anului 2013”, desfășurată în ziua de 17 decembrie la Casa Dunării din București.

În deschiderea lucrărilor a luat cuvântul doamna Lacziko Enikő Katalin, secretar de stat în Departamentul pentru Relații Interetnice, după care inițiatorii și organizatorii celor mai reușite proiecte sprijinite financiar de DRI în anul 2013 au prezentat date despre desfășurarea și rezultatele acestora. Au fost menționate numai o mică parte din cele peste 100 proiecte și programe interetnice desfășurate sau sprijinite financiar de DRI în acest an – activități educaționale, culturale și interculturale, manifestări expoziționale, filme documentare, programe de cultură organizațională, de tineret etc.

În cea de-a doua zi, 18 decembrie, au avut loc manifestări dedicate Zilelor Minorităților Naționale. Au urmat mesaje de felicitare rostite de doamna secretar de stat Lacziko Enikő, din partea DRI, de dl. deputat Mircea Grosaru, din partea grupului parlamentar al minorităților naționale, de dl. Carol König, din partea Ministerului Culturii.

Programul s-a încheiat cu un concert de Crăciun susținut de Ansamblul Acapella din București și o recepție oferită în onoarea invitaților de doamna secretar de stat Lacziko Enikő Katalin cu prilejul Zilei Minorităților Naționale.

starszych zajmujących się rzemiosłami, popadającymi w zapomnienie z powodu braku zainteresowania ze strony młodego pokolenia, dla zachowania w pamięci tego ważnego wkładu w tożsamość narodową poszczególnych mniejszości. Twórcą i koordynatorem projektu była Alina Spaine.

Spośród dofinansowanych w 2013 r. ze środków bezzwrotnych Departament Relacji Interetnicznych wybrał kilka projektów interetnicznych wartych zaprezentowania podczas obchodów Dnia Mniejszości Narodowych.

Cykl tegorocznych imprez w ramach obchodów otworzyły obrady okrągłego stołu na temat „Dobre praktyki z projektów interetnicznych w roku 2013”, które odbyły się 17 grudnia w Casa Dunării w Bukareszcie.

Obrady rozpoczęła Lacziko Enikő Katalin, sekretarz stanu w Departamencie Relacji Interetnicznych, po czym koordynatorzy najlepszych projektów, wspartych finansowo przez Departament w 2013 r., zaprezentowali ich przebieg i rezultaty. Stanowiły one jedynie niewielką część z ponad stu projektów i programów interetnicznych – edukacyjnych, kulturalnych i międzykulturowych, wystaw, filmów dokumentalnych, programów z dziedziny kultury organizacyjnej, przedsięwzięć dla młodzieży itp., dofinansowanych w tym roku przez Departament.

Kolejnego dnia, 18 grudnia, odbyły się imprezy poświęcone Dniu Mniejszości Narodowych. Życzenia z tej okazji złożyli: sekretarz stanu Lacziko Enikő Katalin ze strony Departamentu, poseł Mircea Grosaru od grupy parlamentarnej mniejszości narodowych, Carol König ze strony Ministerstwa Kultury.

Obchody zakończył koncert bożonarodzeniowy w wykonaniu zespołu Acapella z Bukaresztu i przyjęcie z okazji Dnia Mniejszości Narodowych wydane na cześć zaproszonych gości przez sekretarz stanu Lacziko Enikő Katalin.

Moș Crăciun a venit la noi... Przynszedł do nas Mikołaj...

Tuż przed Bożym Narodzeniem dzieci ze szkół w miejscowościach zamieszkałych przez polską mniejszość otrzymały od Związku Polaków w Rumunii paczki mikołajkowe.

„Paczki otrzymały wszystkie dzieci z miejscowości, gdzie żyją Polacy. Niezależnie od narodowości, wszystkie zostały jednakowo obdarowane, tak jak dzieje się to co roku” – powiedział nam Gerwazy Longher – poseł z ramienia Związku Polaków w Rumunii.

Ponad 1500 paczek dotarło nie tylko do uczniów, ale i przedszkolaków z Pojany Mikuli, Nowego Sokońca, Rakowej, Pâr-

Toți elevii școlilor din satele comunităților poloneze au primit cadouri înaintea Crăciunului cu sprijinul Uniunii Polonezilor din România.

„Cadourile au fost oferite tuturor copiilor din comunitățile unde trăiesc etnici polonezi. Indiferent de

teștii de Sus, Pleszy, Păltinoasy, Kaczyki, Moary i Wikszan, jak również do polskich dzieci z Siretu, Gura Humorului, Radowiec i Suczawy.

Obdarowywanie dzieci na Mikołaja to wieloletnia już tradycja, w której organizację polonijną

naționalitate, toți copiii au fost răsplătiți în mod egal, așa cum o facem în fiecare an”, a declarat Ghervazen Longher, deputatul din partea Uniunii Polonezilor din România.

Peste 1500 de pachete au ajuns atât la elevii, cât și la preșcolarii din Poiana Micului, Solonețu Nou, Racova, Pârteștii de Sus, Pleșa, Păltinoasa, Cacica, Moara și Vișani, dar și la copiii polonezi din Siret, Gura Humorului, Rădăuți și Suceava.

Oferirea de cadouri copiilor de Moș Crăciun are o tradiție

îndelungată în care Uniunea Polonezilor este sprijinită și de sponsori darnici. Prin prezenta, mulțumiri deosebite adresăm firmei S.C Tymbark Maspex Romania.

„Pentru fiecare copil Crăciunul reprezintă ceva aparte, iar noi am ținut ca această sărbătoare mare a lumii creștine să fie mai îmbelșugată. Răsplata pentru efortul nostru a fost Festivalul dedicat sărbătorii Nașterii Domnului, cu scenete și colinde, organizat la Casa Polonă din Solonețu Nou pe 15 decembrie 2013”, a precizat deputatul Ghervazen Longher.

Alina Spaine

Zdjęcia: F. Marculeac

wspierają także szczerze sponsorzy. Szczególne podziękowania kierujemy do firmy S.C. Tymbark Maspex Romania.

„Dla każdego dziecka Boże Narodzenie jest momentem szczególnym, a my chcemy, aby to święto było dostatnie. Podziękowaniem za nasz wysiłek był Festiwal Jasełkowy, z kolędami i przedstawieniami zaprezentowany przez dzieci 15 grudnia w Domu Polskim w Nowym Sołońcu” – stwierdził Gerwazy Longher.

Tłum. E. Wieruszewska-Calistru

PODZIĘKOWANIA

Związek Polaków w Rumunii kieruje niniejszym podziękowania firmie S.C. Tymbark Maspex Romania, w szczególności państwu Andrzejowi Grabowskiemu i Natalii Franke-Grabowskiej, za przekazanie słodczy i napoi do paczek mikołajkowych dla dzieci polonijnych z Rumunii.

Dziękujemy Państwu za wieloletnią już współpracę i szczodrość, której efektem jest radość naszych dzieci.

*Prezes
Gerwazy Longher*

MULȚUMIRI

Uniunea Polonezilor din România adresează, prin prezenta, calde mulțumiri firmei S.C. Tymbark Maspex Romania, în special familiei Andrzej Grabowski și Natalia Franke-Grabowska, pentru dulciurile și sucurile pentru pachete de Moș Crăciun oferite copiilor polonezi din România.

Vă mulțumim pentru îndelungata colaborare și generozitate al căror efect este bucuria copiilor noștri.

*Președinte
Ghervazen Longher*

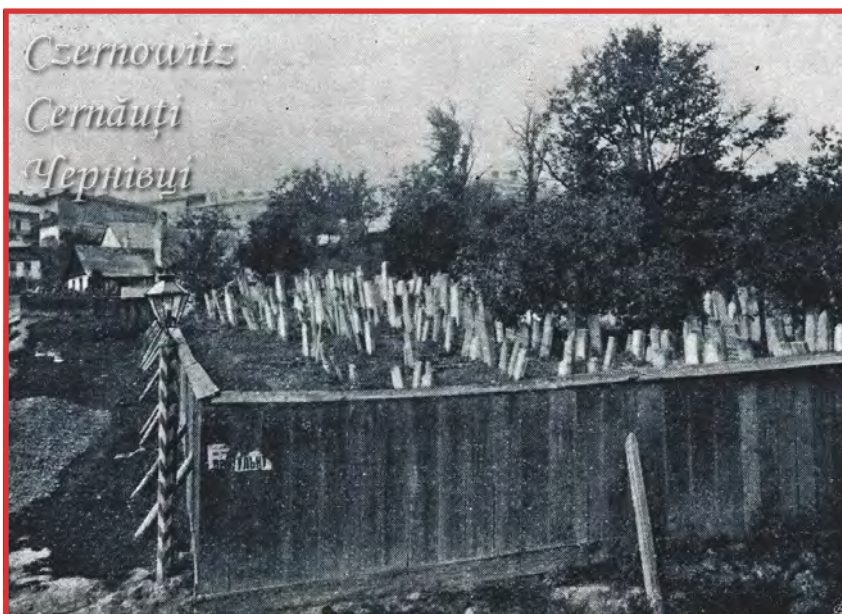
Bukowina

– dzieje, miejsca, ludzie

Bucovina

– istorie, locuri, oameni

Kaliczankaer Gasse
(ulica Kaliczanka w Czerniowcach)

Źródło: Edward Tur, Old Czernowitz Photos

Rozważając dzieje bukowińskiej Polonii, należy zwrócić uwagę nie tylko na aspekt migracji ludności polskiej na Bukowinę, ale także na uwarunkowania ekonomiczne, geograficzne i kulturowe. Jeszcze zanim rozpoczął się „polski exodus” na ziemię bukowińską, za czasów militarnych rządów austriackich, ukształtował się przyszły profil administracyjny tego obszaru. Wobec tego możemy sobie zadać pytanie, dlaczego na stolicę nowej prowincji nie wybrano Suczawy, z istniejącą od wieków bazą materialną i kamienną twierdzą?

Wydaje się, że w początkowej fazie bukowińskiej aneksji wiedeński rząd brał pod uwagę ulokowanie całego aparatu urzędniczo-administracyjnego w Suczawie, ale po ustaleniu granicy austriacko-tureckiej, dnia 2 czerwca 1776 r., obrano Czerniowce jako miejsce rezydencji i dowodzenia naczelnych władz wojskowo-urzędniczych. W odpowiedzi na postawione pytanie należy jednak stwierdzić, że wybierając

Reflectând asupra istoriei comunității poloneze din Bucovina, este necesar să acordăm o atenție deosebită nu numai aspectului migrării populației poloneze în Bucovina, dar mai ales condițiilor economice, geografice și culturale. Chiar înainte de a începe „exodul polonez” pe pământ bucovinean, în perioada administrației militare austriece, s-a format viitorul profil administrativ al acestei zone. Astfel, ne putem întreba de ce capitala noii provincii nu a devenit orașul Suceava, cu existența bază materială de secole și cu cetatea zidită în piatră?

Se pare că, în faza inițială, la anexarea Bucovinei, guvernul austriac a luat în considerare plasarea întregului aparat administrativ în Suceava, dar după ce s-au stabilit granițele austro-turcești, la 2 iunie 1776, a fost ales ca reședință orașul Cernăuți, ca loc pentru comandamentul guvernului militar și pentru oficialități. Ca răspuns la întrebarea pusă, trebuie să remarcăm faptul că prin alegerea orașului Cernăuți drept capitală a noului district, austriecei au fost influențați de următoarele

Rolnici sprzedający swoje wyroby
na placu w Czerniowcach

Źródło: arhivadepresa.wordpress.com

Czerniowce jako stolicę nowego dystryktu, Austriacy kierowali się następującymi względami:

- pomimo swej strategicznej pozycji, gród suzawski znajdował się zbyt blisko nowej granicy, skąd w dalszym ciągu habsburgowie upatrywali realne tureckie zagrożenie;

- w dalszej kolejności trzeba nam zwrócić uwagę na ogólną ideologię ówczesnych monarchów austriackich, którzy bazując na ideologii oświecenia, dążyli do zatarcia wszelkich śladów dawnej kultury, stąd drewniany czerniowiecki gród został obrany dla realizacji absolutystycznych dążeń wiedeńskiego dworu;

- po trzecie natomiast, należy zauważyć bliskie położenie Czerniowca z Galicją, co ułatwiało komunikację i korespondencję z Generalnym Gubernatorstwem Galicji we Lwowie.

Początek Czerniowcom dała założona w XII w. osada na lewym brzegu rzeki Prut, położona przy szlaku handlowym łączącym Ruś Halicką z basenem czarnomorskim. W połowie XII w. książęta haliCCy wybudowali na lewym brzegu Prutu twierdzę Czerch, strzegącą południowych rubieży ich państwa. W 1295 r. osada została spalona przez Tatarów na rozkaz ich zwierzchnika Burundaja, a ludność przeniosła się na prawy brzeg rzeki.

Od połowy XIV w. tereny, na których leżą obecnie Czerniowce znajdowały się w składzie gospodarstwa Mołdawii. Pierwsza pisemna wzmianka o mieście pochodzi z 1408 r., a wiąże się z przywilejem hospodara Aleksandra Dobrego dotyczącym poboru myta i ulg dla kupców lwowskich, albowiem znajdowała się tutaj hospodarska komora celna, gdyż miasto leżało na wielkim szlaku czarnomorskim. W 1509 r. Czerniowce zostały spustoszone przez hetmana wielkiego koronnego Mikołaja Kamienieckiego w odwecie za najazd Mołdawian na Tarnopol i Podhajce. W 1558 r. Mołdawia znalazła się pod kontrolą Turcji, co sprawiło, że w mieście zaczęli tłumnie osiedlać się Ukraińcy. W 1770 r. na przeciwległym brzegu Prutu Niemiec baron Peter Nicolaus von Gartenberg założył nowe miasto, które od polskiej wersji jego nazwiska nazwano Sadogórą. Kilka lat wcześniej, w 1762 r., przebywający w Czerniowcach jezuita Józef Boskowicz opisywał miasto jako zaniedbane, o przewadze zabudowy drewnianej i zamieszkałe przez niespełna tysiąc osób.

W 1774 r. Czerniowce znalazły się w granicach Austrii i odtąd los miasta odmienił się, albowiem Austriacy zadbali o wzrost i rozbudowę, szczególnie lokując tutaj siedzibę starosty bukowińskiego, który podlegał namiestnikowi Galicji rezydującemu we Lwowie.

considerente:

- în ciuda poziției sale strategice, cetatea Suceava era prea aproape de noua graniță, de unde Habsburgii continuau să întrezărească o reală amenințare turcă;

- apoi trebuie să acordăm o atenție deosebită ideologiei generale a monarhilor austrieci, care se bazau pe ideologia iluminismului, căutând cu orice preț să șteargă toate urmele culturii antice, prin urmare, cetatea de lemn Cernăuți a fost aleasă pentru punerea în aplicare a aspirațiilor absolutiste ale curții vieneze;

- în al treilea rând, trebuie remarcată așezarea apropiată a Cernăuțiului de Galiția, ceea ce facilita comunicarea și corespondența cu Guvernul General al Galiției de la Lvov.

Orașul Cernăuți a fost fondat în secolul al XII-lea ca o mică așezare pe malul stâng al râului Prut, situată pe ruta comercială care lega Rutenia Roșie cu bazinul Mării Negre. La mijlocul secolului al XII-lea, cnejii de Halici au construit pe malul stâng al Prutului cetatea Czerch, care urma să protejeze partea de sud a statului. În anul 1295, așezarea a fost incendiată de tătari, la ordinele lui Burundai, căpetenia tătarilor, iar populația s-a mutat pe malul drept al râului.

De la mijlocul secolului al XIV-lea, zona, unde se află acum orașul Cernăuți, a fost inclusă în principatul Moldovei. Prima mențiune scrisă a localității datează din anul 1408 și este asociată cu privilegiul dat de Alexandru cel Bun referindu-se la taxe și scutiri acordate negustorilor din Lvov, deoarece aici era o casă vama la principatului moldav, iar orașul se afla pe drumul negustorilor înspre Marea Neagră.

În anul 1509 orașul Cernăuți a fost devastat de generalul regal Nicolae Kamieniecki, ca răspuns pentru asedierea moldavă a cetăților Tarnopol și Podhajce. În anul 1558, Moldova a trecut sub stăpânirea turcă, ceea ce a generat migrări masive ale populației ucrainene în oraș. În anul 1770, pe malul opus Prutului, baronul german Peter Nicolaus von Gartenberg a fondat o așezare nouă, care a primit denumirea după versiunea poloneză a numelui său, Sadagóra. Câțiva ani mai devreme, în anul 1762, preotul iezuit Joseph Boskowicz a descris orașul ca fiind neglijat, clădirile fiind construite predominant din lemn și locuite de mai puțin de o mie de oameni.

În anul 1774, orașul Cernăuți a ajuns sub dominație austriacă și de atunci s-a schimbat foarte mult deoarece austriecii au avut grijă de dezvoltarea și expansiunea acestuia, în special prin localizarea aici a rezidenței guvernatorului bucovinean, care era dependent de guvernatorul Galiției cu reședința la Lvov.

Era dominației austriece reprezintă o perioadă

Czasy panowania austriackiego to okres intensywnej kolonizacji Czerniowiec przez niemieckich urzędników, co sprawiło, że Czerniowce pozbyły się drewnianej zabudowy i powstały nowoczesne wielkomiejskie arterie, gmachy publiczne i kamienice. Na przedmieścia Czerniowiec, do Kaliczanki, przybyli także w wędrownie za chlebem górale czadecy, a wraz z nimi z Galicji znaczna grupa polskich urzędników i dygnitarzy, którzy przyczynili się do rozwoju Czerniowiec jako wielokulturowej stolicy tej krajiny, która słusznie została określona jako „Szwajcaria Wschodu”.

ks. Alfons-Eugen Zelionca
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

de colonizare intensă la Cernăuți condusă de către oficiali germani, ceea ce a dus la înlocuirea treptată a clădirilor din lemn, generând artere metropolitane moderne, clădiri publice și case.

În suburbiile orașului Cernăuți, la Kaliczanka au ajuns, de asemenea, în drumul lor după pâine „muntenii din Czadca”, și împreună cu ei, un grup mare de oficiali și demnitari polonezi din Galiția, care au contribuit la dezvoltarea orașului Cernăuți, capitală multiculturală a acestei regiuni, care a fost descrisă pe bună dreptate ca fiind „Elveția de Est”.

pr. Alfons-Eugen Zelionca
Universitatea Catolică „Ioan Paul al II-lea” din Lublin

KALENDARIU ROCZNIC 2014 CALENDARUL ANIVERSĂRILOR

LUTY

- 2 II – 520. rocznica urodzin **Bony Sforzy** (1494-1557), królowej Polski;
5 II – 105. rocznica urodzin **Grażyny Bacewicz** (1909-1969), wybitnej kompozytorki, skrzypaczki, pedagoga;
6 II – 120. rocznica urodzin **Marii Czapskiej** (1894-1981), historyka literatury, eseistki;
7 II – 20. rocznica śmierci **Witolda Lutosławskiego** (1913-1994), kompozytora i dyrygenta;
8 II – 105. rocznica śmierci **Mieczysława Karłowicza** (1876-1909), kompozytora i tatarnika;
9 II – 15. rocznica śmierci **Aleksandra Gieysztor** (1916-1999), historyka mediewisty, profesora, długoletniego dyrektora Zamku Królewskiego w Warszawie;
13 II – 45. rocznica śmierci **Kazimierza Wierzyńskiego** (1894-1969), poety, współtwórcy grupy „Skamander”;
14 II – 95. rocznica śmierci **Wiktora Gomulickiego** (1848-1919), pisarza i publicysty;
15 II – 15. rocznica śmierci **Antoniego Chodorowskiego** (1946-1999), grafika, karykaturzysty, ilustratora;
16 II – 75. rocznica urodzin **Czesława Niemena** (1939-2004), piosenkarza, kompozytora, instrumentalisty;
17 II – 110. rocznica urodzin **Józefa Chalasińskiego** (1904-1979), socjologa i humanisty;
18 II – 640. rocznica urodzin **Jadwigi Andegaweńskiej** (1374-1399, królowej Polski, świętej Kościoła Katolickiego);
19 II – 55. rocznica śmierci **Antoniego Kenara** (1906-1959), rzeźbiarza; 130. rocznica urodzin **Macieja Rataja** (1884-1940), polityka, działacza ruchu ludowego, publicysty;
20 II – 95. rocznica uchwalenia w Polsce tzw. **Małej Konstytucji** (1919); 120. rocznica urodzin **Jarosława Iwaszkiewicza** (1894-1980), pisarza, prozaika, poety, eseisty, dramaturga;

FEBRUARIE

- 2 II – 520 de ani de la nașterea **Bonei Sforza** (1494-1557), regina Poloniei;
5 II – 105 ani de la nașterea **Grażynei Bacewicz** (1909-1969), renumită compozitoare, violonistă, pedagog;
6 II – 120 de ani de la nașterea **Mariei Czapska** (1894-1981), istoric literar, eseist;
7 II – 20 de ani de la moartea lui **Witold Lutosławski** (1913-1994), compozitor și dirijor;
8 II – 105 ani de la moartea lui **Mieczysław Karłowicz** (1876-1909), compozitor și alpinist.;
9 II – 15 ani de la moartea lui **Aleksander Gieysztor** (1916-1999), istoric al Evului Mediu, profesor, mulți ani director al Palatului Regal din Varșovia;
13 II – 45 de ani de la moartea lui **Kazimierz Wierzyński** (1894-1969), poet, cofondator al grupului „Skamander”;
14 II – 95 de ani de la moartea lui **Wiktor Gomulicki** (1848-1919), scriitor și publicist;
15 II – 15 ani de la moartea lui **Antoni Chodorowski** (1946-1999), grafician, caricaturist, ilustrator;
16 II – 75 de ani de la nașterea lui **Czesław Niemen** (1939-2004), cântăreț, compozitor, instrumentist;
17 II – 110 ani de la nașterea lui **Józef Chalasiński** (1904-1979), sociolog și umanist;
18 II – 640 de ani de la nașterea **Hedvigăi de Anjou** (1374-1399), regina Poloniei, sfântă a Bisericii Catolice;
19 II – 55 de ani de la moartea lui **Antoni Kenar** (1906-1959), sculptor; 130 de ani de la nașterea lui **Maciej Rataj** (1884-1940), politician, militant al mișcării populare, publicist;
20 II – 95 de ani de la adoptarea în Polonia a **Micii Constituții** (1919); 120 de ani de la nașterea lui **Jarosław Iwaszkiewicz** (1894-1980), scriitor, prozator, poet, eseist, dramaturg;

21 II – 70. rocznica śmierci **Floriana Marciniaka** (1915-1944), haremistrza, twórcy Szarych Szeregów;
22 II – 200. rocznica urodzin **Oskara Kolberga** (1814-1890), folklorysty, etnografa i kompozytora;
23 II – 155. rocznica śmierci **Zygmunta Krasińskiego** (1812-1859), poety i dramaturga;
24 II – 85. rocznica urodzin **Zdzisława Beksińskiego** (1929-2005), malarza;
25 II – 80. rocznica urodzin **Leszka Bogdanowicza** (1934-1984), kompozytora, aranżera i muzyka;
26 II – 100. rocznica urodzin **Witolda Rowickiego** (1914-1989), dyrygenta, założyciela Wielkiej Orkiestry Symfonicznej w Katowicach;
27 II – 110. rocznica urodzin **Jalu Kurka** (1904-1983), prazaika, poety, publicyści;
28 II – 20. rocznica śmierci **Wiesława Wiśniewskiego** (1931-1994), astronoma.

21 II – 70 de ani de la moartea lui **Florian Marciniak** (1915-1944), instructor șef al cercetașilor, fondator al mișcării conspirative a cercetașilor din anii 1939-1945;
22 II – 200 de ani de la nașterea lui **Oskar Kolberg** (1814-1890), folclorist, etnograf și compozitor;
23 II – 155 de ani de la moartea lui **Zygmunt Krasiński** (1812-1859), poet și dramaturg;
24 II – 85 de ani de la nașterea lui **Zdzisław Beksiński** (1929-2005), pictor;
25 II – 80 de ani de la nașterea lui **Leszek Bogdanowicz** (1934-1984), compozitor, aranșor și muzician;
26 II – 100 de ani de la nașterea lui **Witold Rowicki** (1914-1989), dirijor, fondatorul Marii Orchestre Simfonice din Katowice;
27 II – 110 ani de la nașterea lui **Jalu Kurek** (1904-1983), prozator, poet, publicist;
28 II – 20 de ani de la moartea lui **Wiesław Wiśniewski** (1931-1994), astronom.

ROCZNICE ROKU 2014

Jak co roku zapoznajemy Czytelników z rocznicami ustanowionymi przez Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej na bieżący rok. Sejm ogłosił rok 2014 Rokiem Jana Karskiego, św. Jana z Dukli oraz Oskara Kolberga.

Jan Karski jest jednym z najwybitniejszych Polaków XX w., bohaterem II wojny światowej. W uchwale przypominano, że jest on „człowiekiem, który chciał powstrzymać Holokaust” – jako emisariusz Polskiego Państwa Podziemnego dostarczył w 1942 r. państwom alianckim raport o tragicznej sytuacji i planowej eksterminacji Żydów, prowadzonej przez niemieckich okupantów.

Kolejnym patronem roku 2014 został święty Jan z Dukli. W tym roku mija 600 lat od jego narodzin oraz 275 od ustanowienia go historycznym patronem Polski. „Niech pamięć jego działań, zmierzających do troski całego narodu o wspólne dobro w duchu sprawiedliwości społecznej i miłości bliźniego, będzie fundamentem naszej tożsamości w Europie” – napisano w uchwale.

Trzecim patronem został Oskar Kolberg – wielki kompozytor, folklorysta, etnograf, artysta i naukowiec. W 2014 r. przypada setna rocznica jego urodzin. Z tej okazji w uchwale Sejm oddał hołd temu wybitnemu Polakowi.

3 października 2014 r. minie 100 lat od urodzin Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Z tej okazji Senat przyjął uchwałę o ustanowieniu roku 2014 Rokiem Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Jak głosi senacka uchwała, Jeziorański był emisariuszem dowództwa

ANIVERSĂRILE ANULUI 2014

Ca în fiecare an, prezentăm Cititorilor noștri aniversările stabilite de către Seimul și Senatul Republicii Polone pentru anul în curs. Seimul a declarat anul 2014 Anul Jan Karski, Anul Sf. Jan din Dukla, precum și Anul Oskar Kolberg.

Jan Karski este unul din cei mai de seamă polonezi ai secolului al XX-lea, erou din cel de-al doilea război mondial. În hotărâre s-a amintit că el este „omul care a vrut să oprească Holocaustul” – ca emisar al Statului Polonez Clandestin, în anul 1942 a furnizat statelor aliate un raport privind situația tragică și planificată de exterminare a evreilor, condusă de ocupanții germani.

Următorul patron al anului 2014 este Sfântul Jan din Dukla. Anul acesta se împlinesc 600 de ani de la nașterea sa și 275 de la declararea lui drept patron istoric al Poloniei. „Memoria activităților lui îndreptată spre grija întregului popor pentru bunuri comune, în duhul dreptății sociale și iubirii aproapelui, să fie fundamentul identității noastre în Europa” – s-a scris în hotărâre.

Al treilea patron a fost ales Oskar Kolberg – marele compozitor, folclorist, etnograf, artist și om de știință. În anul 2014 se vor aniversa o sută de ani de la nașterea lui. Cu această ocazie Seimul aduce un omagiu eminentului polonez.

Pe 3 octombrie se împlinesc o sută de ani de la nașterea lui Jan Nowak-Jeziorański. Cu această ocazie Senatul a decis că anul 2014 va fi Anul Jan Nowak-Jeziorański. Cum scrie în hotărârea Senatului, Jeziorański a fost emisarul comandamentului Armatei

Armii Krajowej do Londynu i uczestnikiem powstania warszawskiego, a po II wojnie światowej współtwórcą i dyrektorem Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Był szczerze oddany sprawie wolności i niepodległości Polski.

2014 rok będzie także Rokiem Wielkiego Jubileuszu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uchwała – przyjęta jednomyślnie przez senatorów – przypomina słowa z aktu fundacyjnego Akademii Krakowskiej wydanego 12 maja 1364 r. „Przeto My Kazimierz z Bożej łaski król Polski postanowiliśmy w mieście naszym Krakowie wyznaczyć, obrać, ustanowić i urządzić miejsce, na którym by Studium Powszechne w każdym dozwolonym wydziale kwitnęło. Niechże tam będzie nauk przemożnych perła, aby wydała mężę dojrzałości rady znakomite, ozdobą cnót świetne i w różnych umiejętnościach wyuczone; niechaj otworzy się orzeźwiający źródło nauk, a z jego pełni niech czerpią wszyscy naukami napoić się pragnący”.

Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiła rok 2014 Międzynarodowym Rokiem Rodziny. „Ta rocznica będzie dobrą okolicznością do przeanalizowania roli rodziny w rozwoju społecznym oraz aktualnych kierunków rozwoju polityki rodzinnej”. Wśród głównych tematów jest walka z ubóstwem rodzin oraz ich marginalizacją społeczną, problematyka związana z relacjami między rodziną a pracą, a także starania o lepszą integrację społeczną i solidarność międzypokoleniową w rodzinie i społeczeństwie.

Rok 2014 będzie także Międzynarodowym Rokiem Rolnictwa Rodzinnego. Na świecie cierpi głód 842 miliony osób. Dlatego należy poprawić sytuację gospodarstw rodzinnych, by mogły one wyżywić ludzkość. W związku z ogłoszeniem roku 2014 Rokiem Rolnictwa Rodzinnego będą organizowane różne wydarzenia, aby uświadomić społeczeństwu jak ważną rolę odgrywa rolnictwo rodzinne w walce z głodem i biedą, w zapewnieniu dostępu do żywności i środków utrzymania oraz w ochronie środowiska i różnorodności biologicznej.

Oprócz rocznic ustalonych przez Sejm i Senat rok 2014 obfituje w wiele wydarzeń regionalnych, związanych z wydarzeniami historycznymi lub życiem wybitnych osób.

Barbara Breabăn

Clandestine la Londra și participant la insurecția din Varșovia, iar după cel de-al doilea război mondial, coorganizator și directorul postului polonez de Radio Europa Liberă. A fost sincer dedicat problemelor libertății și independenței Poloniei.

De asemenea, anul 2014 va fi Anul Marelui Jubileu al Universității Jagiellone. Hotărârea – adoptată în unanimitate de către senatori – ne amintește cuvintele din actul de fondare a Academiei Cracoviene, dat la data de 12 mai 1364. „Noi Cazimir, prin harul lui Dumnezeu rege al Poloniei, am hotărât ca în orașul nostru Cracovia să stabilim, să desemnăm, să instituim și să amenajăm locul în care Studiul Universal să înflorească în orice facultate permisă. Să fie acolo perla științelor puternice care să scoată bărbați capabili de sfaturi mature, împodobiți cu virtuți strălucitoare și pregătiți cu diferite aptitudini; să deschidă un izvor răcoritor al științelor, iar din plinătatea lui să ia toți doritorii însetați de știință”.

Organizația Națiunilor Unite a declarat anul 2014 Anul Internațional al Familiei. „Această aniversare va fi un bun prilej pentru a analiza rolul familiei în dezvoltarea socială, precum și direcțiile actuale de dezvoltare a politicii de familie”. Printre temele principale este lupta cu sărăcia familiilor, precum și marginalizarea socială, problematica legată de relațiile dintre familie și locul de muncă, de asemenea strădania pentru o mai bună integrare socială și solidaritate între generații în familie și societate.

De asemenea, anul 2014 va fi Anul Internațional pentru Agricultură Familială. În lume suferă de foame 842 de milioane de oameni. De aceea trebuie îmbunătățită situația fermelor familiale ca să poată hrăni omenirea. În legătură cu declararea anului 2014 Anul Agriculturii Familiale, vor fi organizate diferite evenimente pentru a conștientiza popoarele ce important rol joacă agricultura familială în lupta cu foametea și sărăcia, în asigurarea accesului la alimente și la mijloace de întreținere, precum și în ocrotirea mediului și a diversității biologice.

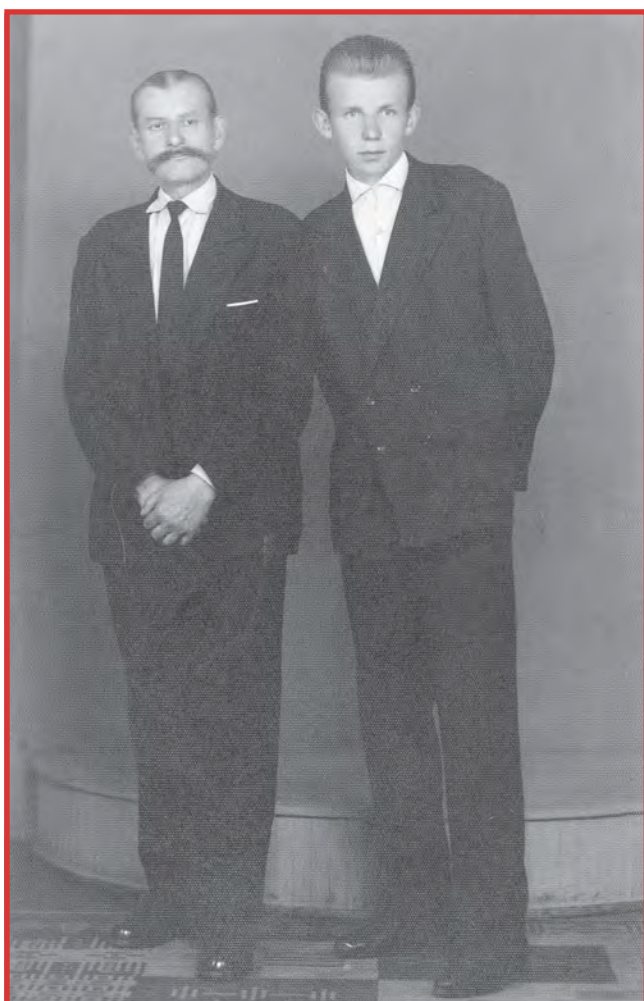
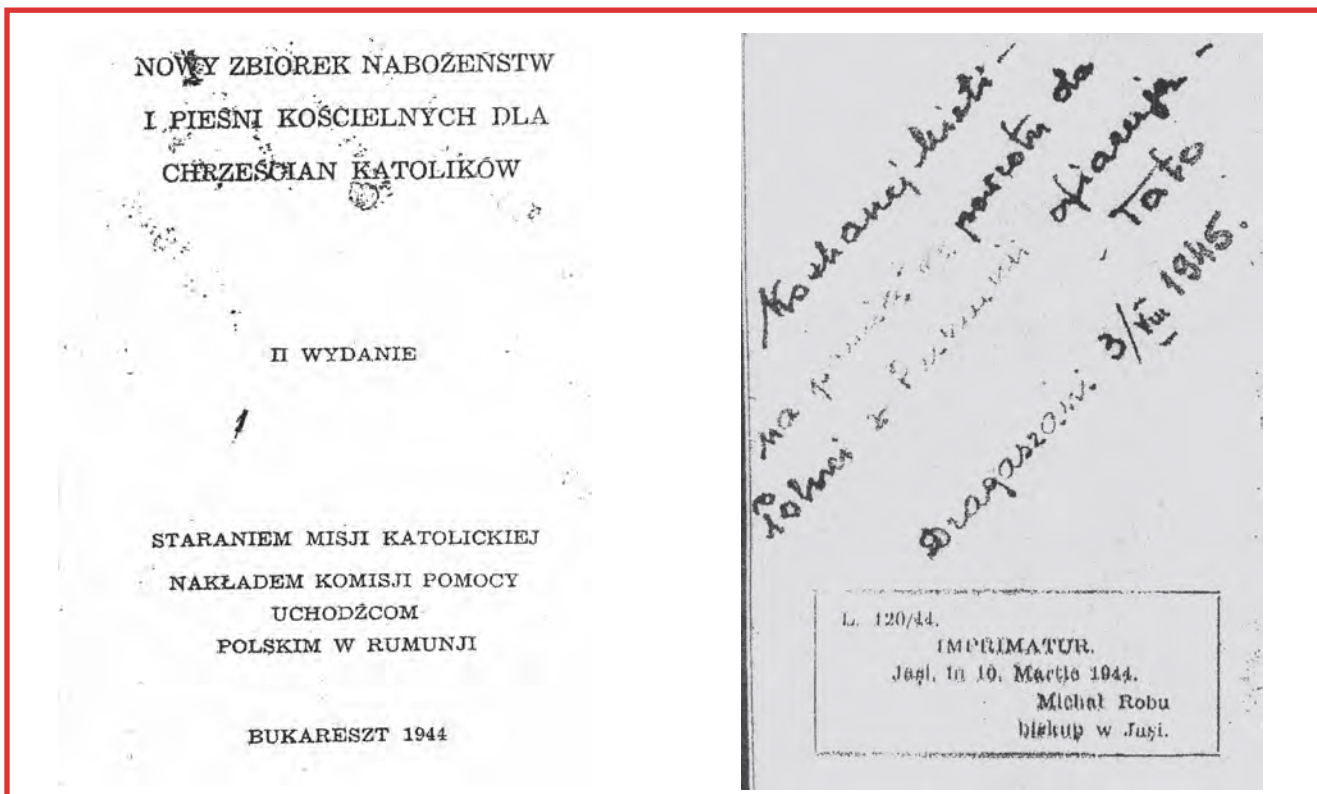
În afara aniversărilor stabilite de Seim și Senat, anul 2014 abundă în multe evenimente regionale, legate de momente istorice sau de viața unor personalități remarcabile.

Să citim cu atenție vechi cărți poloneze!

Vă semnalez descoperirea unei „rara avis” din perioada refugiului polonezilor în România, în anii 1939-1945. Aceasta este o cărticică de rugăciuni, tipărită în polonă, în anul 1944 la București.

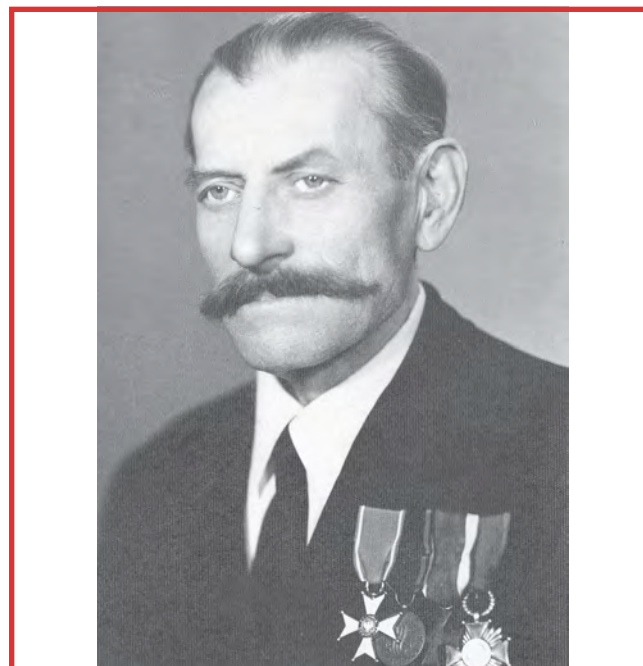
Czytajmy uważnie stare polskie książki!

Sygnalizuję odkrycie „białego kruka” z okresu polskiego uchodźstwa w Rumunii w latach 1939-1945! Jest to książeczka do nabożeństw, wydana po polsku w 1944 r. w Bukareszcie.

Włodzimierz i Aurel Juchniewicz – Kwidzyn
Vladimir și Aurel Juchniewicz – Kwidzyn

Pozwolenie na jej wydrukowanie wydał 10 marca 1944 r. „Michał Robu, biskup w Jasi” (wuj obecnego arcybiskupa Bukaresztu – Ioana Robu). Jej tytuł: „Nowy zbiorek nabozeństw i pieśni kościelnych dla chrześcijan katolików”. Jest to II wydanie (istnieje więc i I wydanie!). Ukazała się: „Staraniem Misji Katolickiej/Nakładem Komisji Pomocy Uchodźcom Polskim w Rumunii”. Ciekawa jest pierwsza odręczna dedykacja: „Kochanej Mieti na pamiątkę powrotu do Polski z Rumunii ofiaruje Tata Dragaszani 3/VIII 1945”.

Włodzimierz Juchniewicz – weteran wojenny
Vladimir Juchniewicz – veteran de război

Aprobarea pentru „impri-matur” este dată pe 10 martie 1944 de către: „Michal Robu biskup w Jași (episcop în Iași – unchiul actualului Arhiepiscop de București dr. Ioan Robu!)”. Titlul ei este: „Nouă culegere de slujbe și cântece bisericești pentru creștinii catolici”. Este a II-a ediție (prin urmare a existat și o primă ediție!). A apărut prin străduința misiunii catolice cu contribuția comisiei de ajutorare a refugiaților polonezi din România. Interesantă este și dedicația scrisă de mână: „Iubitei Metia pentru aducerea aminte a întoarcerii în Polonia din România, oferită de tata. Drăgășani 3 VIII 1945”.

A aparținut verișoarei mele Mieczysława Juchniewicz, alintată Metia, născută în 1940

în Bălți – România, decedată, din păcate, în 1950, în Polonia, datorită unei meningite. Cărticica de rugăciuni i-a fost dăruită de tatăl ei, Włodzimierz Juchniewicz (1901 Bălți – 1984 Kwidzyn, Polonia), subofițer în armata polonă, veteran al războiului polono-sovietic din 1920-1921 și a cam-paniei din septembrie 1939, care apoi s-a refugiat împreună cu soția sa Paulina (1901 Lvov – 1974 Kwidzyn, Polonia) în România, locuind în Bălți la mama sa Alexandra (1879 Bălți – 1948 Iași), de-acasă Carpițchi, în prima căsătorie Juchniewicz, în a doua căsătorie Polipciuc, bunica mea după tatăl Rostislav Polipciuc (1912-1995).

Tot la Bălți, familiei Juchniewicz i s-a născut pe 2.01.1944 și al doilea copil Aurel Juchniewicz. S-au refugiat apoi la Drăgășani. În august 1945, s-au reîntors în Polonia și au locuit pe terenurile retrocedate, respectiv la Kwidzyn, în cartierul Mareza. În Kwidzyn, pe 28.08.2013 a decedat, fiind singur, vărul meu Aurel Juchniewicz. Fiind unica lui rudă în viață, m-am deplasat în Polonia. În locuința vărului meu, am găsit această cărticică de rugăciuni a cărei istorie m-am străduit să v-o descriu mai sus.

Este interesant câte detalii din frământata istorie a Poloniei și a polonezilor din România din perioada celui de-al II-lea război mondial au putut ascunde aceste câteva pagini ale unei mici și oarecum modeste cărticuli! Să fim atenți când avem cărți vechi. Pot conține multe amănunte prețioase, care ne pot ajuta să înțelegem mai bine rădăcinile noastre, polonitatea noastră. Prin urmare, să continuăm a citi! Desigur, vom trăi multe satisfacții!

Bielce 1943 r. Rodzina Juchniewiczów, od prawej: ojciec Włodzimierz, matka Paulina, u matki na rękach Metia (Mieczysława) Bălți 1943. Familia Juchniewicz, din dreapta: tata Vladimir, mama Paulina, în brațele mamei Metia (Mieczysława)

Należała do mojej kuzynki, Mieczysławy Juchniewicz, urodzonej w 1940 r. w Bielicach, w ówczesnej Rumunii, która jednak niestety zmarła w 1950 r. w Polsce na zapalenie mózgu. Książeczkę do nabożeństw ofiarował jej ojciec Włodzimierz Juchniewicz (1901-1984), podoficer WP, weteran wojny polsko-radzieckiej i kampanii wrześniowej 1939 r., który potem schronił się razem z żoną Pauliną (1901-1974) do Rumunii, przebywając w Bielicach, u swojej matki Aleksandry (1879-1948), z domu Karpickiej, primo voto Juchniewicz, secundo voto Polipciuc, moja babcia ze strony ojca Rostislava Polipciuc (1912-1995).

Też w Bielicach, ale 2.01.1944 r. urodziło się im drugie dziecko – Aurel Juchniewicz. Potem rodzina Juchniewiczów mieszkała w Dragaszani w Rumunii. W sierpniu 1944 r. powrócili do Polski i zamieszkali na ziemiach odzyskanych w Kwidzynie, w dzielnicy Mareza. Tam, 28.08.2013 r., zmarł samotnie mój kuzyn Aurel. Jako jedyny krewny przy życiu pojechałem do Polski. W mieszkaniu kuzyna znalazłem tę książeczkę do nabożeństw, której historię postarałem się przedstawić Państwu powyżej.

Ciekawe jak wiele detali burzliwej historii Polski i Polaków w Rumunii w okresie II wojny światowej mogła ukrywać w kilku stronach ta mała i raczej niepozorna książeczka! Bądźmy bardzo uważni, kiedy bierzemy do ręki stare książki. Starajmy się odszukać i ujawnić ich ewentualne skarby! Mogą zawierać wiele szczegółów, które nam pomogą lepiej zrozumieć nasze korzenie, naszą polskość. Nadal więc czytajmy po polsku! Na pewno doznamy wiele satysfakcji!

Bogdan Polipciuc

Studia w Polsce?

Wizyta przedstawicieli
Państwowej Wyższej Szkoły
Wschodnioeuropejskiej z Przemyśla

Studia w Polsce to rozwiązanie od kilku lat coraz częściej wybierane przez młodych ludzi ze skupisk ludności polskiego pochodzenia rozsianych po krajach Europy środkowowschodniej. Wśród nich zdecydowanie dominują studenci z Ukrainy, Rumunii, Mołdawii. Grupa wykładowców z Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej, która gościła niedawno w Suczawie i okolicznych miejscowościach przekonywała, że takie studia mogą być interesującą propozycją także dla Polaków mieszkających w Rumunii.

Przedstawiciele PWSW w Przemyślu w osobach: dra Jana Zięby – dyrektora Instytutu Filologicznego, dr Ireny Kozimali i mgra Bartłomieja Marczyka – reprezentujących Instytut Historii oraz prof. dra hab. Henryka Ożoga i mgr Joanny Gwizdały z Instytutu Architektury Wnętrz spotkali się z uczniami Colegiu „Alexandru cel Bun” w Gura Humorului oraz nauczycielką i opiekunką polskiej młodzieży panią mgr Anetą Buzuk. Uczestniczącym w spot-

Studii în Polonia?

Vizita reprezentanților
Înaltei Școli Esteuropene de Stat
din Przemysł

Studiile în Polonia sunt, de câțiva ani, o rezolvare tot mai des aleasă de către tinerii din comunitățile de origine polonă răspândite în țările Europei Centrale și de Est. Printre aceștia domină studenții din Ucraina, România, Moldova. Grupul de conferențieri de la Înalta Școală Est-Europeană de Stat, care au fost de curând în Suceava și localitățile învecinate, a convins că astfel de studii pot fi o interesantă propunere și pentru polonezii care locuiesc în România.

Grupul de reprezentanți ai Înaltei Școli Est-europene de Stat din Przemysł (Î.Ș.E.S.) alcătuit

din: dr. Jan Zięba – directorul Institutului de Filologie, dr. Irena Kozimala și Bartłomiej Marczyk – reprezentând Institutul de Istorie precum și prof. dr. Henryk Ożog și Joanna Gwizdała de la Institutul de Arhitectura Interiorului s-au întâlnit cu elevii Colegiului „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului și cu profesoara de limba polonă – doamna Anetta Buzuk. Ei au lăsat materiale informative elevilor participanți la întâlnire. Vizita s-a bucurat de un mare interes din partea tinerilor care au pus întrebări legate de facultățile din cadrul școlii din Przemysł și de ajutorul material acordat studenților.

Un punct important al programului a fost și scurta vizită în Solonețu Nou – enclavă poloneză din România. Oaspeții din Polonia au fost impresionați de vizita la Școala Generală de curând renovată. De asemenea, nu și-au ascuns admirația pentru noua construcție a Casei Polone. S-au întreținut cu cadrele didactice și elevii care vorbesc o frumoasă limbă polonă. S-au întâlnit cu polonezii din localitate care,

kaniu uczniom zostawili materiały informacyjne. Wizyta cieszyła się dużym zainteresowaniem młodzieży, która zadawała pytania związane z kierunkami studiów na przemyskiej uczelni oraz pomocą materialną dla studentów.

Ważnym punktem programu był także krótki pobyt w Nowym Siołcu – polskiej enklawie w Rumunii. Goście z Polski byli pod dużym wrażeniem wizyty w niedawno odnowionej Szkole Podstawowej. Nie kryli także swojego podziwu dla nowo wybudowanego Domu Polskiego. Rozmawiali z nauczycielami i uczniami posługującymi się piękną polszczyzną. Spotkali się z miejscowymi Polakami, którzy pomimo upływu kilkuset lat potrafili zachować swoją odrębność poprzez kultywowanie języka, tradycji i kultury polskiej. Duży w tym udział mają tacy ludzie jak pani Ania Zielonka z Nowego Siołca – kierownik polskiego zespołu folklorystycznego, Stasia Jakimowska z Suczawy, strażniczka polskości na Bukowinie, czy Gerwazy Longher – poseł do Parlamentu rumuńskiego, dzięki któremu słowo „Polak” w Rumunii brzmi dumnie.

Pobyt w Rumunii był dla delegacji z polskiej uczelni częścią dłuższej podróży, w trakcie której dotarła ona także do skupisk ludności pochodzenia polskiego na Ukrainie (Czerniowce) i w Mołdawii (Bielce).

În ciuda trecerii câtorva sute de ani, au reușit să păstreze caracterul lor distinctiv prin cultivarea limbii, tradițiilor și culturii polone. O mare contribuție la aceasta o au oameni ca doamna Ania Zielonka din Solonețu Nou – conducătoarea ansamblului folcloric polonez, Stanislava Iachimovschi din Suceava, păstrătoarea spiritului polonez în Bucovina sau Ghervazen Longher – deputat în Parlamentul României datorită căruia cuvântul „polonez” sună mândru în România.

Șederea în România a fost pentru delegația Î.Ș.E.S. o parte dintr-un itinerar mai lung, pe parcurs ea a ajuns și la comunitățile de origine poloneză din Ucraina (Cernăuți) și Moldova (Bălți).

Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu. Co warto wiedzieć o uczelni

Przemyska uczelnia – jak wskazuje już sama jej nazwa – ukierunkowana jest na bliską współpracę z krajami graniczącymi od wschodu z Unią Europejską. Od lat przyciąga ona studentów z Ukrainy, Mołdawii i Rumunii nie tylko za sprawą swojego dogodnego przygranicznego usytuowania. Na tę popularność wpływają także różne wprowadzone na tej uczelni rozwiązania.

1. Studia są bezpłatne dla wszystkich obcokrajowców, którzy posiadają Kartę Polaka. Pozostali studenci zza wschodniej granicy mogą liczyć na preferencyjne stawki opłat.
2. Uczelnia posiada nowoczesny, usytuowany na terenie kampusu akademik, zapewniający miejsce każdemu zagranicznemu studentowi.
3. Do dyspozycji studentów przeznaczona jest także położona blisko uczelni biblioteka posiadająca księgozbiór związany z profilem kształcenia oraz archiwum cyfrowe.

Înalta Școală Est-Europeană de Stat din Przemyśl. Ce merită să știi

Institutul de învățământ superior din Przemyśl – așa cum arată chiar denumirea lui – este orientat către o colaborare apropiată cu țările care se învecinează de la răsărit cu Uniunea Europeană. De mai mulți ani ea atrage studenți din Ucraina, Moldova și România nu numai din cauza situației convenabile. Această popularitate este influențată și de diferite soluții aplicate în acest institut.

1. Studiile sunt gratuite pentru toți studenții străini care posedă Carta Polonezului. Restul studenților de dincolo de granița estică pot conta pe taxe preferențiale.
2. Institutul posedă un cămin modern situat pe terenul kampusului, asigurând loc fiecărui student străin.
3. La dispoziția studenților este și o bibliotecă situată în apropierea institutului care posedă o colecție de cărți conform profilului studiilor și o arhivă cifrată.

4. Dla każdego studiującego obcokrajowca uczelnia organizuje bezpłatny kurs języka polskiego. Zajęcia prowadzone przez cały pierwszy rok studiów przez doświadczonych wykładowców filologii polskiej sprawiają, że bariera językowa nie jest już przeszkodą w studiowaniu na kolejnych latach.

5. Jeszcze przed rozpoczęciem studiów można przyjechać na organizowaną przez PWSW Szkołę Letnią Języka Polskiego. Odbywa się ona w miesiącach wakacyjnych (lipiec-sierpień).

6. Do studiowania w Przemyślu zachęca niezwykle atrakcyjne położenie uczelni na terenie zespołu pałacowo-parkowego należącego przed laty do arystokratycznego rodu książąt Lubomirskich. Studenci pobierają nauki zarówno w pięknym zabytkowym pałacu, jak i w nowoczesnych laboratoriach świeżo oddanego do użytku budynku Kolegium Technicznego.

7. Za dobre wyniki w nauce studenci PWSW otrzymują wysokie stypendia (nawet dwa razy większe niż w innych polskich uczelniach). Pochodzący z uboższych rodzin mogą także liczyć na stypendium socjalne. Z obu form finansowego wsparcia mogą korzystać także posiadacze Karty Polaka.

8. Dużym ułatwieniem dla kandydatów spoza Polski jest elektroniczna rekrutacja. Już od czerwca można, za pośrednictwem Internetu, zarejestrować się i składać wymagane dokumenty jako kandydat na studenta PWSW. Rozpoczęcie roku akademickiego odbywa się zawsze w październiku. Wtedy trzeba się już stawić osobiście.

Wszystko to sprawia, że Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska jest miejscem szczególnie przyjaznym dla studentów ze wschodniej części Europy. Pełna informacja o prowadzonych kierunkach studiów, terminach naboru i potrzebnych dokumentach znajduje się na stronie: www.pwsw.pl

Bartłomiej Marczyk

Zdjęcia nadesłane przez autora

4. Pentru fiecare student străin se organizează un curs gratuit de limba polonă. Cursurile sunt ținute în primul an de studiu de către conferențieri cu experiență de la secția de filologie polonă care fac în așa fel că bariera lingvistică nu este un impediment în următorii ani.

5. Încă înainte de începerea studiilor se poate veni la Școala de Vară de Limba Polonă organizată de Î.Ș.E.S. Ea se desfășoară în vacanță (iulie-august).

6. Studiile în Przemyśl atrag prin frumoasa așezare a institutului pe terenul ansamblului palatului și parcului care a aparținut cu ani în urmă familiei prinților Lubomirski. Studenții învață atât în frumosul palat-monument, cât și în laboratoarele moderne ale clădirii Colegiului Tehnic recent dat în folosință.

7. Pentru rezultate bune la învățătură, studenții obțin burse mari (chiar de două ori mai mari decât în alte institute de învățământ superior). Studenții proveniți din familii mai sărace pot conta și pe burse sociale. De ambele forme pot beneficia și posesorii Cartei Polonezului.

8. Candidații din afara Poloniei pot beneficia de recrutarea electronică. Deja din luna iunie pot, prin intermediul internetului, să se înscrie și să depună documentele cerute ca și candidat. Începerea anului universitar are loc întotdeauna în octombrie. Atunci trebuie să se prezinte personal.

Totul face ca acest institut să fie un loc deosebit de prietenos pentru studenții din partea de răsărit a Europei. Informații complete despre facultățile, termenul de înscriere și documentele necesare se găsesc pe pagina: www.pwsw.pl

Trad. St. Iachimovschi

Dom Polski București la Etnorustica

Dom Polski – București a participat la expoziția minorităților de la Palatul Copiilor, „Etnorustica”, în ziua de duminică 15 decembrie. „Etnorustica” a fost un târg în cadrul căruia fiecare minoritate a avut un stand cu diferite obiecte specifice minorității respective și legate de sărbătorile de iarnă. Standul minorității poloneze a fost unul dintre cele mai interesante și mai frumoase. Costumele naționale, obiectele tradiționale și sculpturile tematice în lemn, executate de sculptorul și poetul popular Bolek Majerik din Pleșa, ca și steagul comunității noastre în culorile alb și roșu, cu Maica Domnului de la Częstochowa brodată pe o parte și cu vulturul alb pe partea cealaltă, i-au încântat pe vizitatori.

Dom Polski w Bukareszcie podczas wystawy „Etnorustica”

Dom Polski București a dat în această zi un spectacol care a fost foarte bine primit de către membrii Dom Polski și de către vizitatorii târgului.

Spectacolul a fost deschis de către președintele Dom Polski – București Bogdan Polipciuc care a mul-

Dom Polski Bukareszt z radością uczestniczył w wystawie mniejszości narodowych „Etnorustica”, odbywającej się w niedzielę 15 grudnia w Paltul Copiilor. Były to targi, w ramach których mniejszości prezentowały na swoich stoiskach różnorodne charakterystyczne dla nich przedmioty oraz zwyczaje związane ze świętami zimowymi. Stoisko mniejszości polskiej było jednym z najciekawszych i najładniejszych na całych targach. Stroje ludowe, tradycyjne przedmioty i rzeźby w drewnie poety i rzeźbiarza Bolka Majerika z Pleszy, a także biało-czerwony sztandar naszej organizacji z Matką Boską Częstochowską wyszytą po

jednej stronie i orłem białym po drugiej cieszyły się dużym zainteresowaniem publiczności. Dom Polski w Bukareszcie zaprezentował przy tej okazji także program artystyczny, dobrze przyjęty zarówno przez członków organizacji, jak i zwiedzających targi.

Prezentację otworzył prezes Domu Polskiego w Bukareszcie Bogdan Polipciuc, który podziękował obecnym i przedstawił główne punkty programu, po czym artysta Bolek Majerik zaprezentował po polsku i po rumuńsku kilka swoich wierszy, będących wyrazem rozterek Polaka, posiadającego dom i matkę w jednym kraju, a serce w drugim. Następnie Diana Bisiada z Moary zachwyciła publiczność swoją młodością i pięknem rzeszowskiego stroju ludowego, ale przede wszystkim swoim głosem. Zaśpiewała kilka polskich pieśni, między innymi: „Hej, sokoły” i kolędę

țumit celor prezenți și a făcut o trecere în revistă a momentelor principale ale spectacolului. Apoi meșterul popular Bolek Majerik a recitat în polonă și în română câteva dintre poeziile sale scrise ca expresie a frământărilor sale de polonez cu casa și mama într-o țară și sufletul în alta. Apoi Diana Bisiada din Moara i-a încântat pe cei prezenți cu frumusețea sa deosebită, îmbrăcată într-un costum național cu totul deosebit, din zona Rzeszów, dar mai ales cu vocea sa încântătoare. Ea a cântat mai multe melodii poloneze printre care „Hej, sokoły” și colindul „Cicha noc”.

Apoi Wanda Polipciuc și Mariana Gamazeliuc au recitat în limba polonă și română poezia „Spieszmy się” – „Să ne grăbim” de pr. Jan Twardowski, adaptată de Bogdan Polipciuc. Un moment deosebit a fost interpretarea de mare talent a violonistei Katarzyna Tracz din Polonia, masterandă la Conservatorul din București.

În timpul spectacolului, pe un ecran special, au fost proiectate imagini privind activitatea Domu Polski – București și, de asemenea, din Polonia, de la Częstochowa, Varșovia sau Cracovia, ori din timpul funeraliilor președintelui Lech Kaczyński și a soției sale Maria, morți în accidentul aviatic de la Smolensk în 2010, eveniment care a marcat puternic atât pe polonezii din Polonia, cât și pe cei de la București. Pozele au fost făcute de Gabriel Klimowicz care, pe durata funeraliilor, în calitate de ziarist, a fost corespondentul Radio România Actualități la evenimentele prilejuite de funeraliile președintelui Kaczyński, ale soției sale și ale celorlalți demnitari polonezi morți în accident.

Text și fotografii: Gabriel Klimowicz

„Cicha noc”. Wanda Polipciuc i Mariana Gamazeliuc natomiast wyrecytowały po polsku i rumuńsku wiersz „Spieszmy się” – „Să ne grăbim” ks. Jana Twardowskiego w tłumaczeniu Bogdana Polipciuca. Momentem wyjątkowym był występ utalentowanej skrzypaczki z Polski Katarzyny Tracz, odbywającej studia magisterskie w Konserwatorium w Bukareszcie.

Podczas całego programu na specjalnym ekranie wyświetlano zdjęcia prezentujące działalność Domu Polskiego w Bukareszcie, również z Polski – z Częstochowy, Warszawy i Krakowa, a także zdjęcia z ceremonii pogrzebowej prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i jego małżonki, zmarłych w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem w 2010 r., która głęboko naznaczyła zarówno Polaków w ojczyźnie, jak i tych z Bukaresztu. Autorem zdjęć jest Gabriel Klimowicz, który był korespondentem Radio Romania Actualități podczas uroczystości pogrzebowych prezydenta Kaczyńskiego, jego małżonki i pozostałych 88 polskich dygnitarzy, którzy zginęli w katastrofie.

Tłum. E. Wieruszewska-Calistru

Bolesław Leśmian evocat la București

Dom Polski București a găzduit, în ziua de sâmbătă 21 decembrie, conferința profesorului

O Bolesławie Leśmianie w Bukareszcie

Dom Polski w Bukareszcie gościł 21 grudnia prelekcję prof. dr. Constantina Geambașu, șefa katedry języków słowiańskich na Uniwersytecie w Bukareszcie, na temat życia i twórczości wielkiego poety z okresu dwudziestolecia międzywojennego Bolesława Leśmiana. Z tej okazji odbyła się promocja antologii „Lunca” („Łąka. Poezje zebrane”, Warszawa 2010) w tłumaczeniu Constantina Geambașu i poetki Pasionarii Stoicescu.

Prof. Geambașu rozpoczął prelekcję od zaprezentowania niezwyklej osobowości poety, a następnie przedstawił oryginalność jego twórczości,

secolului 20, Bolesław Leśmian. Cu acest prilej, a fost lansată și antologia poetului, intitulată „Lunca. Poezii alese” („Łąka. Poezje zebrane”, Warszawa 2010), tradusă de profesorul Constantin Geambașu și de poeta Pasionaria Stoicescu.

La început, profesorul Geambașu a vorbit despre personalitatea cu totul deosebită a poetului, iar apoi despre originalitatea operei, care era considerată de unii critici ca înscriindu-se în curentul simbolist, iar de alții, într-un curent anti-simbolist. Așa cum mărturisea chiar poetul, poezia lui este un „cântec al vieții”, un produs al simțirii și al intuiției de dincolo de gândirea rațională.

Doamna Pasionaria Stoicescu a adunat până acum peste 10 cărți ale celor mai importanți poeți polonezi, traduse împreună cu profesorul Geambașu. Ea a vorbit despre dificultățile demersului de a traduce mari poeți polonezi în limba română, spre deosebire de transunerile obișnuite ale textelor în proză. Doamna Pasionaria a încercat să-i facă pe cei prezenți să înțeleagă ce efort formidabil trebuie să facă un poet pentru a se transpune sufletește în tiparul poetic al textului tradus, astfel încât să poată reda o versiune cât mai aproape de cea originală, atât în ceea ce privește mesajul, simțirea, cât și în ceea ce privește ritmul și rima. Ea a spus că munca pentru traducerea lui

zaliczanej przez jednych krytyków do symbolizmu, przez innych do antysymbolizmu. Jak twierdził sam poeta, jego twórczość to „pieśń życia”, efekt uczucia i intuicji wykraczającej poza racjonalne myślenie.

Poetka Pasionaria Stoicescu ma na swoim koncie już 10 książek z wierszami najwybitniejszych polskich poetów, przetłumaczonymi wspólnie z Constantinem Geambașu. Podczas spotkania mówiła o trudnościach w przekładzie utworów wielkich polskich poetów na język rumuński, w odróżnieniu od tekstów pisanych prozą. Pasionaria Stoicescu starała się wyjaśnić obecnym, jakiego nadzwyczajnego wysiłku wymaga duchowe odnalezienie się w tłumaczonym tekście, aby móc przekazać wersję najbliższą oryginałowi, zarówno w warstwie przekazu, odczuć, jak i rytmu i rymu. Powiedziała także, że z jej punktu widzenia praca nad tłumaczeniem Leśmiana,

Leśmian, spre deosebire de altele, a fost dintr-un punct de vedere mai ușoară, pentru că viziunea ei poetică este apropiată de cea a autorului polonez cu care, totodată, are în comun percepția poetică a realității.

La sfârșitul întâlnirii cei doi autori au acordat autografe pe exemplarele antologiei poetului Bolesław Leśmian proaspăt apărute la editura Excelsior Art prin grija Institutului Polonez al Cărții. **Gabriel Klimowicz**

w porównaniu z innymi poetami, była łatwiejsza, ponieważ jej wizja poetycka zbliżona jest do wizji Leśmiana, z którym dodatkowo łączy ją poetycki odbiór rzeczywistości.

Na zakończenie spotkania autorzy podpisywali się na egzemplarzach antologii Bolesława Leśmiana, która niedawno ukazała się w wydawnictwie Excelsior Art przy wsparciu ze strony polskiego Instytutu Książki.

Zespół Górali Czadeckich „Sołonzanka” w roku 2013

Ansamblul Muntenilor Czadca „Sołonzanka” în anul 2013

Ansamblul Muntenilor din Czadca „Sołonzanka” sub actualul nume evoluează deja de 22 de ani. În programul său prezintă cântece și obiceiuri populare din Solonețu Nou, iar în ultimul timp și cântece din zona Rzeszów și dansuri ca: krakowiak, kujawiak, și polonez. Rădăcinile ansamblului își au începutul în anul 1991 când Asociația „Dom Polski” a fost invitată să participe la Festivalul Folcloric Internațional „Întâlniri Bucovinene”. Mai înainte, în Solonețu Nou, pe lângă școala a existat ansamblul de copii „Krakowiak” precum și un ansamblu folcloric care activa în cadrul Casei Polone.

Ansamblul „Sołonzanka” a fost deosebit de activ în anul 2013.

Zespół Górali Czadeckich „Sołonzanka” pod obecną nazwą występuje już od 22 lat. W swoim programie prezentuje pieśni i obrzędy ludowe z Nowego Sokoła, a w ostatnim czasie także piosenki z rzeszowszczyzny i tańce takie jak: krakowiak, kujawiak i polonez. Korzenie zespołu sięgają początku 1991 r., kiedy to miejscowe Stowarzyszenie „Dom Polski” otrzymało zaproszenie do udziału w Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym „Bukowińskie Spotkania”. Wcześniej w Nowym Sokołcu istniał działający przy szkole dziecięcy zespół „Krakowiak” oraz zespół folklorystyczny działający przy Domu Polskim.

Zespół „Sołonzanka” w roku 2013 był bardzo aktywny. Występował na scenach w kraju i za granicą,

A evoluat pe scene din țară și străinătate, la festivitățile organizate de Uniunea Polonezilor din România precum și la numeroase festivaluri. Spectacolele ansamblului întotdeauna atrag publicul care primește cu mare entuziasm fiecare evoluție.

În zilele de 15-19 mai, ansamblul a luat parte la a patra finală a acțiunii „Salvează de la uitare morământul străbunicului” la Concertul de Gală de la Wrocław – Polonia. Această întâlnire a fost organizată de

podczas uroczystości organizowanych przez Związek Polaków w Rumunii oraz na wielu festiwalach. Koncerty zespołu zawsze przyciągają liczną publiczność, która z wielkim entuzjazmem przyjmuje każdy występ.

W dniach od 15 do 19 maja zespół brał udział w czwartym finale akcji „Mogilę pradziada ocal od zapomnienia” na Kresowym Koncercie Galowym we Wrocławiu. Spotkanie to zorganizowane zostało przez Agencję Artystyczną „Jedynka” wraz z Dolnośląskim Kuratorium Oświaty oraz Wrocławskim Ośrodkiem TVP. Przez dwa dni (16-17 maja) zespoły z Rumunii, Ukrainy, Białorusi, Litwy, Rosji i z Polski występowały na wrocławskim Rynku. W sobotę 18 maja zespół „Sołonzanka” występował w Bystrzycy Oławskiej, a 19 maja w Jaworzynie Śląskiej.

2 czerwca zespół „Sołonzanka” już po raz drugi, na zaproszenie Centrum Kulturalnego z Bistrița, występował na dziewiątym Festiwalu Etnicznym PFINGSTFEST. Wraz z dziesięcioma innymi zespołami, biorącymi udział w festiwalu, podczas swoich koncertów zaprezentował program charakterystyczny dla swojej mniejszości.

14 czerwca „Sołonzanka”, na zaproszenie kierowniczkini zespołu „Tajdany” Marii Chyłek, wyjechała do Strzegomian, miejscowości w województwie dolnośląskim. Pani Maria nigdy nie zapomniła o swoich korzeniach, jej rodzice urodzili się w Nowym Sołuncu, a po drugiej wojnie światowej przyjechali i zamieszkali w Strzegomianach. Marzeniem pani Marii

Agentia Artistică „Jedynka” împreună cu Inspectoratul Școlar al Sileziei Inferioare și Centrul Televiziunii din Wrocław. Timp de două zile (16-17 mai) ansamblurile din România, Ucraina, Belarus, Lituania, Rusia și Polonia au evoluat în centrul orașului Wrocław. Pe 18 mai ansamblul „Sołonzanka” a evoluat în Bystrzyca Oławska, iar pe 19 mai în Jaworzyna Śląska.

În ziua de 2 iunie, ansamblul „Sołonzanka” a fost invitat pentru a doua oară de către Centrul Cultural din Bistrița la cel de al nouălea Festival Etnic PFINGSTFEST. „Sołonzanka” și alte zece ansambluri participante la festival au prezentat programe caracteristice pentru minoritatea lor.

În ziua de 14 iunie, ansamblul „Sołonzanka”, la invitația Mariei Chyłek – conducătoarea ansamblului „Tajdany”, a plecat la Strzegomiany, localitate situată în voievodatul Silezia Inferioară – Polonia. Doamna Maria nu și-a uitat niciodată rădăcinile sale, părinții ei s-au născut în Solonețu Nou, iar după al doilea război mondial au venit și s-au stabilit în Strzegomiany.

było, aby oba zespoły się poznały i „pogwarili se między sobą tak jak my gwarimy”. Jej marzenie się spełniło. 15 czerwca w Strzegomianach spotkały się trzy zespoły góralskie czadeckich: „Dolina Nowego Szołca” ze Złotnika, „Tajdany” ze Strzegomian i „Sołonzanka” z Nowego Szołca. Tego samego dnia zespół „Sołonzanka” wraz z zaprzyjaźnionym zespołem „Dolina Nowego Szołca” wystąpił wspólnie na szczycie góry Ślęza. Wieczorem, po zejściu z góry, rozpaliliśmy ognisko, a przy nim opowiadania, kielbaski, góralskie śpiewanie, które rozbrzmiało po całej wsi. Zabawa trwała do późna i była początkiem ósmych już warsztatów taneczno-muzyczno-śpiewaczych obu zespołów.

Następnego dnia wpólnie pojechaliśmy do Złotnika na ciąg dalszy warsztatów. Jeszcze tego samego dnia razem wystąpiliśmy w Żarach, podczas odchodów Dni Miasta. 17 czerwca w kościele pw. Jana Chrzciciela w Złotniku wzięliśmy udział we Mszy św., po której oba zespoły – „Sołonzanka” i „Dolina Nowego Szołca” – korowodem ulicami miasta udały się na świetlicę, gdzie odbył się wspólny występ. Coroczne warsztaty to czas na próby, spotkania z rodziną i przyjaciółmi, okazja do kontaktu z językiem polskim i przygotowanie wspólnych występów. 19 czerwca oba zespoły wyjechały do Jastrowia, gdzie już po raz kolejny wspólnie występowały podczas Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego „Bukowińskie Spotkania”.

W okresie od 30 lipca do 5 sierpnia zespół „Sołonzanka” po raz ósmy uczestniczył w Tygodniu Kultury Beskidzkiej, łączącym się z Festiwalem Góralskich w Żywcu, podczas którego „Sołonzanka” i „Dolina Nowego Szołca” wspólnie zaprezentowały obrzęd weselny. Oba zespoły występowały również w Oświęcimiu, Ujsołach i w Szczyrku z programem śpiewanek i tańców góralskich czadeckich. Po zakończeniu Festiwalu Góralskich w Żywcu zespół pojechał

Visul doamnei Maria a fost ca ambele ansambluri să se cunoască și să vorbească așa cum au vorbit înaintașii. Dorința ei s-a împlinit. În ziua de 15 iunie, în Strzegomiany s-au întâlnit trei ansambluri ale muntenilor Czadca – „Dolina Nowego Szołca” din Złotnik, „Tajdany” din Strzegomiany și „Sołonzanka” din Solonețu Nou. În aceeași zi ansamblul „Sołonzanka” a evoluat împreună cu ansamblul înfrățit „Dolina Nowego Szołca” pe culmea muntelui Ślęza. Seara, la coborâre am aprins un foc de tabără, iar în jurul lui povești, cârnăciori, cântece muntenesti care au răsunat în tot satul. Petrecerea a durat până târziu

și a fost începutul atelierelor de cânt și dans ale celor două ansambluri desfășurate pentru a opta oară.

A doua zi am plecat împreună la Złotnik pentru a continua atelierele. În aceeași zi am evoluat împreună în Żary, în timpul sărbătoririi Zilelor Orașului. Pe

17 iunie, în biserica cu hramul Ioan Botezătorul din Złotnik am participat la Sf. Liturghie după care ambele ansambluri „Sołonzanka” și „Dolina Nowego Szołca” în cortegiu pe străzile orașului au mers la sala de reuniuni unde au evoluat împreună. Atelierele anuale sunt un timp al probelor, întâlnirii cu familia și prietenii, un prilej pentru contactul cu limba polonă și pregătire a programelor comune. În ziua de 19 iunie ambele ansambluri au plecat la Jastrowie unde au evoluat împreună la Festivalul Internațional de Folclor „Întâlniri Bucovinene”.

În perioada 30 iulie-5 august, ansamblul „Sołonzanka” a participat pentru a opta oară la Săptămâna Culturii Beskizilor care se leagă cu Festivalul Muntenilor Polonezi de la Żywiec, în timpul căruia „Sołonzanka” și „Dolina Nowego Szołca” au prezentat împreună obiceiul de nuntă. Ambele ansambluri au prezentat un program de cântece și dansuri ale muntenilor Czadca în Oświęcim, Ujsoły și Szczyrk. După încheierea Festivalului Muntenilor Polonezi de la Żywiec, ansamblul a plecat la Częstochowa unde

do Częstochowy, gdzie mieliśmy okazję zwiedzenia Sanktuarium i pomodlenia się przed obrazem Matki Bożej. Na tym zakończyły się warsztaty i nadszedł czas powrotu do naszych domów. W tym miejscu pragnę serdecznie podziękować w swoim imieniu i wszystkich członków zespołu „Sołonzanka” Jadzi i Wiktorowi Bryjakom, którzy od wielu lat prowadzą zespół „Dolina Nowego Sołońca”, za ich pracę, cierpliwość i wysiłek przy organizowaniu warsztatów taneczno-muzyczno-śpiewaczych.

29 czerwca zespół „Sołonzanka” na zaproszenie władz Gminy Kaczyka wystąpił podczas Dni Gminy, a 2 lipca na zaproszenie władz lokalnych z Putnej zespół po raz pierwszy uczestniczył w piątej edycji festiwalu „Țara Fagilor în Moldova lui Ștefan cel Mare”.

20 lipca zespół „Sołonzanka” uczestniczył w Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym „Bukowińskie Spotkania” w Câmpulung Moldovenesc. Wzięliśmy udział w paradzie strojów ludowych ulicami miasta i zaprezentowaliśmy program artystyczny specyficzny dla mniejszości polskiej w Rumunii.

W dniach 29-30 sierpnia, na zaproszenie Centrum Rozwoju Etnicznego dla Młodzieży, zespół „Sołonzanka” już po raz piąty uczestniczył w tegorocznej jedenastej edycji Międzokulturowego Festiwalu ProEtnica 2013 w Sighișoara. W festiwalu wzięło udział prawie 800 uczestników z dwudziestu etnicznych społeczności. Związek Polaków w Rumunii reprezentował także z własnym stoiskiem rzeźbiarz Bolek Majerik.

W okresie od 23 do 29 września na zaproszenie Związku Greków w Rumunii zespół „Sołonzanka” uczestniczył w pierwszej edycji festiwalu „Alfabetul Conviețuirii”. W festiwalu wzięły udział zespoły reprezentujące 16 mniejszości narodowych zamieszkujących w Rumunii.

a avut prilejul de a vizita Sanctuarul și de a ne ruga în fața icoanei Maicii Domnului. Cu aceasta s-au încheiat atelierele și a venit vremea să ne întoarcem la casele noastre. Aici vreau să mulțumesc din inimă, în numele meu și al tuturor membrilor ansamblului „Sołonzanka”, Jadwigăi și lui Wiktor Bryjak care de mulți ani conduc ansamblul „Dolina Nowego Sołońca” pentru munca lor, răbdarea și efortul în organizarea atelierelor de dans, muzică și cânt.

În ziua de 29 iunie, ansamblul „Sołonzanka” la invitația Comunei Cacica a evoluat în timpul Zilelor Comunei, iar în ziua de 2 iulie, la invitația Consiliului Local al comunei Putna ansamblul a participat, pentru prima oară, la a cincea ediție a festivalului „Țara Fagilor în Moldova lui Ștefan cel Mare”.

În ziua de 20 iulie ansamblul a participat la Festivalul „Întâlniri Bucovinene” de la Câmpulung Moldovenesc. Am luat parte la parada costumului popular pe străzile orașului și am prezentat un program artistic specific minorității polone din România.

În zilele de 29-30 august, la invitația Centrului Dezvoltării Etnice pentru Tineri, ansamblul „Sołonzanka” a participat, pentru a cincea oară, la cea de a XI-a ediție de anul acesta a Festivalului Intercultural ProEtnica 2013 din Sighișoara. La festival

au fost prezenți aproape 800 de participanți din douăzeci de comunități etnice. Uniunea Polonezilor din România a fost reprezentată și de sculptorul Bolek Majerik cu standul lui.

În perioada 23-29 septembrie, la invitația Uniunii Elene din România, ansamblul „Sołonzanka” a participat la prima ediție a festivalului „Alfabetul

28 listopada, na zaproszenie Centrum Kulturalnego „Bucovina” z okazji święta zjednoczenia Bukowiny z Rumunią zespół wystąpił z programem złożonym z polskich pieśni i piosenek patriotycznych.

7 grudnia na zaproszenie władz Suczawy wystąpił natomiast na scenie przed Domem Kultury, prezentując program świąteczny z kolędami i tradycyjne tańce. Koncert odbył się w ramach Targu Bożonarodzeniowego.

Pod koniec roku, tuż przed Bożym Narodzeniem, „Sołonzanka” prezentowała program świąteczny w Domu Kultury w Sirecie 15 grudnia oraz w Domu Kultury w Fălticeni 22 grudnia.

Zespół „Sołonzanka” jest także zawsze obecny przy okazji wszystkich imprez organizowanych przez Związek Polaków w Rumunii, godnie reprezentując mniejszość polską.

Ana Zielonka – kierownik zespołu „Sołonzanka”

Conviețuirii”. La festival au participat 16 ansambluri reprezentând 16 minorități naționale din România.

La invitația Centrului Cultural Bucovina, în ziua de 28 noiembrie cu prilejul sărbătoririi Unirii Bucovinei cu România, ansamblul a prezentat un program alcătuit din cântece poloneze și patriotice.

În ziua de 7 decembrie, la invitația autorităților orașului Suceava, ansamblul a prezentat pe esplanada Casei de Cultură un program cuprinzând colinde și dansuri tradiționale. Spectacolul a avut loc în cadrul Târgului de Crăciun.

La sfârșit de an, în preajma sărbătorilor, „Sołonzanka” a prezentat programe specifice acestei perioade: 15 decembrie la Casa de Cultură din Siret, iar pe 22 decembrie la Casa de Cultură din Fălticeni.

Ansamblul „Sołonzanka” este, de asemenea, prezent la diferite manifestări organizate de către Uniunea Polonezilor din România, reprezentând cu demnitate minoritatea polonă.

Trad. St. Iachimovschi

Zdjęcia: archiwum „Dom Polski” i archiwum zespołu „Sołonzanka”

Polonus

tel/fax: 0040 (230) 520355

redactia_polonus@yahoo.com

www.dompolski.ro

ISSN 1223-4192

Redaktor naczelny:

Stanisława Jakimowska

Redagowany przez/Redactat de:

Kazimierz Longier (KL)

– redaktor techniczny

Barbara Breabăn

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Iwona Olszewska-Marculeac

Tipografia:

Zdjęcia na okładkach: dreamstime.com

